

ЗАКОН

о јавном информисању и медијима

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Јавно информисање и медији

Члан 1.

Јавно информисање остварује се путем медија.

Циљ законског регулисања

Члан 2.

Правила о јавном информисању обезбеђују и штите изношење, примање и размену информација, идеја и мишљења путем медија у циљу унапређивања вредности демократског друштва, спречавања сукоба и очувања мира, истинитог, благовременог, веродостојног и потпуног информисања и омогућавања слободног развоја личности.

Предмет законског регулисања

Члан 3.

Овим законом уређује се начин остваривања слободе јавног информисања која посебно обухвата слободу прикупљања, објављивања и примања информација, слободу формирања и изражавања идеја и мишљења, слободу штампања и дистрибуције новина и слободу производње, пружања и објављивања аудио и аудио-визуелних медијских услуга, слободу ширења информација и идеја преко интернета и других платформи, као и слободу издавања медија и обављања делатности јавног информисања.

Овим законом уређују се и начела јавног информисања, јавни интерес у јавном информисању, обезбеђивање и расподела средстава за остваривање јавног интереса, Јединствени информациони систем за спровођење и праћење суфинансирања пројеката у области јавног информисања, импресум, скраћени импресум и идентификација, јавност података о медијима, Регистар медија и Евиденција произвођача медијских садржаја, заштита медијског плурализма, право новинара на раду и поводом рада, положај уредника, новинара и представника страних медија, дистрибуција медија, привремено чување и увид у медијски запис, посебна права и обавезе у јавном информисању, информације о личности, средства и поступци правне заштите, надзор над применом одредаба закона, као и казнене одредбе.

Термини који се користе у овом закону, а који имају родно значење, изражени у граматичком мушком роду, подразумевају природни женски и мушки пол лица на које се односе.

Слобода јавног информисања

Члан 4.

Јавно информисање је слободно и не подлеже цензури.

Забрањена је непосредна и посредна дискриминација уредника медија, новинара и других лица у области јавног информисања, нарочито према њиховој политичкој опредељености и уверењу или другом личном својству.

Не сме се угрожавати слободан проток информација путем медија, као ни уређивачка аутономија медија, а нарочито вршењем притиска, претњом, односно уценом уредника, новинара или извора информација.

Физички напад на уредника, новинара и друга лица која учествују у прикупљању и објављивању информација путем медија кажњава се на основу закона.

Слобода јавног информисања не сме се повређивати злоупотребом службеног положаја и јавних овлашћења, својинских и других права, као ни утицајем и контролом над средствима за штампање и дистрибуцију новина или мрежама електронских комуникација које се користе за дистрибуцију медијских садржаја, односно платформама посредством којих се врши дистрибуција медијских садржаја.

Информисање о питањима од интереса за јавност

Члан 5.

Путем медија објављују се информације, идеје и мишљења о појавама, догађајима и личностима о којима јавност има оправдан интерес да зна, без обзира на начин на који су прибављене информације, у складу са одредбама овог закона.

Свако има право да истинито, потпуно и благовремено буде обавештен о питањима од јавног значаја и средства јавног обавештавања су дужна да то право поштују.

Заштита медијског плурализма и забрана монопола у области јавног информисања

Члан 6.

Ради омогућавања грађанима да формирају сопствено мишљење о појавама, догађајима и личностима, обезбеђује се разноврсност извора информација и медијских садржаја.

Ради заштите конкуренције и разноврсности идеја и мишљења, забрањен је сваки вид монопола у области јавног информисања.

Нико не може имати монопол на објављивање информација, идеја и мишљења у медију.

Нико не може имати монопол на оснивање, односно дистрибуцију медија.

Јавност података о медијима

Члан 7.

Ради формирања сопственог мишљења о веродостојности и поузданости информација, идеја и мишљења објављених у медијима, ради сагледавања могућег утицаја медија на јавно мњење, као и ради заштите медијског плурализма омогућава се јавност података о медијима.

Положај носилаца јавних и политичких функција

Члан 8.

Изабран, постављен, односно именован носилац јавне и политичке функције дужан је да трпи изношење критичких мишљења, која се односе на резултате његовог

рада, односно политику коју спроводи, а у вези је са обављањем његове функције без обзира на то да ли се осећа лично повређеним изношењем тих мишљења.

Обавеза новинарске пажње

Члан 9.

Уредник и новинар дужни су да с пажњом примереном околностима и у складу са правилима новинарске струке, пре објављивања информације која садржи податке о одређеној појави, догађају или личности провере њено порекло, истинитост и потпуност.

Уредник и новинар дужни су да преузете информације, идеје и мишљења пренесу веродостојно и потпуно, а ако се информација преузима из другог медија – да наведу и назив тог медија.

Уколико се информације преузимају између уређивачки обликованих интернет страница уредник и новинар дужни су да поставе линк уређивачки обликоване интернет странице са које се садржај преузима.

Установе јавних медијских сервиса

Члан 10.

Установе јавних медијских сервиса и други медији који делују у складу с начелима јавних медијских сервиса посебно су дужни да о појавама, догађајима и личностима извештавају правовремено и непристрасно, да омогуће изражавање идеја и мишљења која су заступљена у заједници, да подстичу на расправу у духу толеранције, о свим темама од интереса за јавност, да производе разноврсне програмске садржаје и да теже највишем нивоу квалитета услуга.

Права издавача

Члан 11.

Сви су дужни да поштују права издавача медија и пружалаца аудио и аудио-визуелне медијске услуге (у даљем тексту: издавач).

Физичка и правна лица, домаћа и страна, имају једнако право на издавање и друга права у области јавног информисања, у складу са законом и потврђеним међународним уговором.

Остваривање права на информисање особа са инвалидитетом

Члан 12.

У циљу заштите интереса особа са инвалидитетом и обезбеђивања њиховог равноправног уживања права на слободу мишљења и изражавања, Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе, предузима мере којима им се омогућава да несметано примају информације намењене јавности, у примереном облику и применом одговарајуће технологије, и обезбеђује део средстава или других услова за рад медија који објављују информације на знаковном језику или Брајевом писму или на други начин омогућавају тим лицима да несметано остварују права у јавном информисању.

Република Србија предузима мере да информативни, образовни, културни и забавни садржаји буду приступачни особама са инвалидитетом.

Остваривање права на информисање припадника националних мањина

Члан 13.

У циљу омогућавања остваривања права припадника националних мањина на информисање на сопственом језику и писму и неговање сопствене културе и идентитета,

Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе обезбеђује део средстава, путем суфинансирања, или других услова за рад медија који објављују информације на језицима националних мањина, преко органа надлежног за послове јавног информисања.

Република Србија, односно аутономна покрајина обезбеђује из буџета део средстава за издавање новина на језицима националних мањина. Право на суфинансирање имају издавачи новина чији су оснивачи национални савети националних мањина регистровани на територији Републике Србије.

Критеријуме за доделу средстава, начин расподеле и утврђивање износа средстава из става 2. овог члана уредиће Влада посебним актом.

Примена и тумачење одредаба закона

Члан 14.

Одредбе овог закона не могу се тумачити или применити на начин којим се укида слобода јавног информисања или ограничава у мери већој од прописане овим законом.

Одредбе овог закона тумаче се и примењују у складу са општеприхваћеним правилима међународног права, вежећим међународним стандардима људских и мањинских права, као и пракси међународних институција које надзиру њихово спровођење.

II. ЈАВНИ ИНТЕРЕС У ЈАВНОМ ИНФОРМИСАЊУ

Јавни интерес

Члан 15.

Јавни интерес у области јавног информисања је:

1) истинито, непристрасно, правовремено и потпуно информисање свих грађана Републике Србије;

2) информисање на матерњем језику и писму припадника националних мањина;

3) информисање о темама од локалног и регионалног значаја;

4) информисање иностране јавности на страним језицима и писмима, када је то од интереса за Републику Србију;

5) информисање на српском језику и ћириличном писму припадника српског народа који живе ван територије Републике Србије;

6) унапређивање медијског и новинарског професионализма и етичких стандарда, безбедности заштите новинара и медијских радника;

7) подршка производњи медијских садржаја ради неговања и очувања културног идентитета српског народа и националних мањина на територији Републике Србије;

8) подршка производњи медијских садржаја у циљу заштите и развоја људских права и демократије, унапређивања правне и социјалне државе, слободног развоја личности и заштите деце и младих, и осталих осетљивих група, развоја културног и уметничког стваралаштва, развоја образовања, укључујући и медијску писменост као део образовног система, развоја науке, развоја спорта и физичке културе и заштите животне средине и здравља људи;

9) подршка производњи медијских садржаја намењених особама са инвалидитетом и прилагођавању садржаја на српски знаковни језик, Брајево писмо,

аудиодескрипцију и друге примерене облике особама са сензорним и интелектуалним инвалидитетом;

10) подршка производњи медијских садржаја у циљу подизања интересовања грађана за располагање средствима у јавној својини;

11) подршка производњи медијских садржаја у циљу промовисања толеранције, родне равноправности и међукултурног дијалога, спречавање свих облика дискриминације у јавном простору ради унапређења узајамног поштовања и разумевања грађана који живе на територији Републике Србије, без обзира на њихов етнички, културни, језички, родни или верски идентитет;

12) развијање и спровођење координисане националне политике медијске, информационе и дигиталне писмености;

13) информисање о процесу европских интеграција Србије, заједничком европском културном, историјском и географском подручју, као и о политикама, вредностима и будућности Европске уније;

14) подршка производњи медијских садржаја у циљу унапређивања безбедности и заштити новинара и медијских радника;

15) подршка производњи медијских садржаја ради развијања свести о равноправности, унапређивању родне равноправности и елиминисања стереотипа и предрасуда према припадницима и припадницама група које су у ризику од дискриминације.

Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе стара се о остваривању јавног интереса подстицајући разноврсност медијских садржаја, слободу изражавања идеја и мишљења, слободан развој независних и професионалних медија и подстицајући окружење за одрживост медија што доприноси задовољавању потреба грађана за информацијама и садржајима из свих области живота, без дискриминације.

Остваривање јавног интереса

Члан 16.

Република Србија остварује јавни интерес у области јавног информисања искључиво:

1) формирањем јавних сервиса на републичком и покрајинском нивоу, у складу са законом;

2) формирањем установе ради остваривања права на јавно информисање становништва на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија;

3) омогућавањем националним саветима националних мањина да оснивају установе и привредна друштва ради остваривања права на јавно информисање на језику националне мањине, односно фондације ради остваривања општекорисног циља унапређења јавног информисања на језику националне мањине, у складу са законом;

4) суфинансирањем пројеката у области јавног информисања ради остваривања јавног интереса;

5) стварањем подстицајног окружења за рад медија цивилног сектора;

6) стварањем подстицајног окружења за рад медија за извештавање о локалним и регионалним темама;

7) стварањем подстицајног окружења за рад вишејезичних медија;

8) израдом националне стратегије развоја медијске, информационе и дигиталне писмености и стварање координисане националне мреже за медијску, информациону и дигиталну писменост.

Подстицајно окружење подразумева стварање и одржавање политичког, економског и друштвеног окружења које медијима треба да обезбеде слободан рад, без притиска.

Акт о оснивању установе, привредног друштва односно фондације из става 1. тач. 2) и 3) овог члана, посебно уређује начин избора и именовања органа управљања, а када је установа, привредно друштво односно фондација издавач медија, и главног уредника медија, на начин који обезбеђује пуну уређивачку нарависност медија.

Директора установе, привредног друштва односно управитеља фондације, а кад је установа, привредно друштво односно фондација издавач, и главног уредника медија, именује и разрешава орган управљања, на период од четири године, а на основу спроведеног јавног конкурса.

Две трећине чланова органа управљања установе из става 1. тачка 2) овог члана, чине независни чланови, а то су лица која најмање три године пре именовања за члана управног одбора установе из става 1. тачка 2) овог члана нису били функционери у смислу прописа којима се регулише спречавање сукоба интереса приликом вршења јавне функције.

Приликом именовања чланова органа управљања установе, привредног друштва, односно фондације из става 1. тач. 1) - 3) овог члана мора се водити рачуна о уравнотеженој заступљености полова.

Члан 17.

Начела рада медија чији су издавачи основани од стране националних савета националних мањина морају бити усклађена са начелима рада јавних медијских сервиса.

Уређивачка политика медија чији су издавачи основани од стране националних савета националних мањина је независна од оснивача.

Остваривање професионалних и етичких стандарда у раду медија чији су издавачи основани од стране националних савета националних мањина обезбеђују се доношењем интерног етичког кодекса који усвајају национални савет националне мањине и издавач чији је оснивач национални савет националне мањине.

Приликом избора главног уредника медија чији су издавачи основани од стране националних савета националних мањина обавезно је прибавити мишљење редакције о кандидату. Редакција се о кандидату за главног уредника изјашњава тајним гласањем. Издавач је дужан да мишљење редакције о кандидату за главног уредника прими са пуним уважавањем.

Чланови органа управљања издавача чији су оснивачи национални савети националних мањина не могу бити чланови националног савета националне мањине, носиоци јавних функција и функција у политичкој странци, као ни лица чије би чланство у органу управљања могло да доведе до сукоба интереса у складу са прописом који регулише спречавање сукоба интереса при обављању јавне функције.

Чланови органа управљања издавача чији су оснивачи национални савети националних мањина именују се из реда угледних стручњака из области које су од значаја за обављање послова медија чији су издавачи основани од стране националних савета националних мањина (стручњаци из области медија, културе, менаџмента, права и финансија).

Заступник издавача чији је оснивач национални савет националне мањине мора да испуњава услове као и члан органа управљања као и да има најмање 5 година искуства у управљању медијима.

Издавачи чији су оснивачи национални савети националних мањина дужни су да сваке године објаве финансијски извештај и извештај о спровођењу интерног етичког кодекса.

III. СУФИНАНСИРАЊЕ ПРОЈЕКТА У ОБЛАСТИ ЈАВНОГ ИНФОРМИСАЊА РАДИ ОСТВАРИВАЊА ЈАВНОГ ИНТЕРЕСА

Начин обезбеђивања и распоређивања средстава

Члан 18.

Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе обезбеђује из буџета део средстава за остваривање јавног интереса у области јавног информисања и распоређује их на основу спроведених јавних конкурса (у даљем тексту: конкурс) и појединачним давањима, на основу прописа о додели државне помоћи и заштити конкуренције, без дискриминације.

Средства која се, у складу са ставом 1. овог члана, додељују и преносе на посебан наменски рачун код Управе за трезор не подлежу принудној наплати у поступку извршења у складу са прописима којима се уређује извршење и обезбеђење.

Приликом одлучивања о износу средстава, као и минималног и максималног износа средстава који ће се расподељивати на сваком расписаном конкурс у из става 1. овог члана, орган јавне власти полази од стварних трошкова производње медијских садржаја за које се ти конкурси расписују.

Одредбе из става 3. овог члана примењују се сходно и на конкурсе који се расписују за пројекте стручне едукације, унапређења професионалних и етичких стандарда и истраживања у области јавног информисања.

За појединачна давања може се одредити највише 5% средстава од укупно одређених средстава за остваривање јавног интереса у области јавног информисања.

Конкурси

Члан 19.

Конкурс се расписује за пројекте:

- 1) производње медијских садржаја;
- 2) стручне едукације, унапређења професионалних и етичких стандарда и истраживања у области јавног информисања.

Република Србија расписује конкурс ради обезбеђивања услова за рад медија који информишу особе са инвалидитетом као и припаднике српског народа у земљама региона.

Износ средстава намењених пројектима производње медијских садржаја не може бити мањи од 90% износа средстава опредељених за конкурс.

Конкурс се расписује и средства се додељују за реализацију пројекта до краја године у којој је конкурс расписан.

Рок за реализацију пројекта може бити продужен одлуком органа који је расписао конкурс у случају наступања оправданих околности.

Расписивање конкурса

Члан 20.

Полазећи од јавног интереса, дефинисаног у члану 15. овог закона и извештаја из члана 28. овог закона орган надлежан за послове јавног информисања Републике Србије, аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе, у складу са прописима којим се регулише рад ових органа, (у даљем тексту: орган који расписује конкурс) доноси одлуку о конкурсима који се расписују у току календарске године.

Орган који расписује конкурс прибавља препоруку националних савета националних мањина, чији припадници живе на територији надлежности органа који расписује конкурс, о медијским садржајима који су потребни одређеној националној мањини, ради подизања квалитета информисања на матерњем језику.

Орган који расписује конкурс дужан је да га распише најкасније до 31. јануара текуће године за ту календарску годину.

У случају да орган из става 3. овог члана обустави конкурсни поступак који је покренуо у складу са одредбама овог закона, дужан је да поново распише конкурс у року од 30 дана од дана обуставе конкурсног поступка.

Орган који расписује конкурс нарочито води рачуна о унапређењу квалитета информисања лица из чл. 12 и 13. овог закона.

Орган надлежан за послове јавног информисања Републике Србије расписује конкурс ради унапређења квалитета информисања грађана који живе на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија.

Конкурс се расписује у облику јавног позива и објављује се на веб презентацији органа из става 1. овог члана, као и на веб порталу Јединственог информационог система за спровођење и праћење суфинансирања пројеката у области јавног информисања.

Садржина конкурса

Члан 21.

Конкурсом се одређује:

- 1) намена средстава која се додељују по конкурсуну и њихов износ, као и минимални и максимални износ који може бити одобрен за реализацију пројекта;
- 2) право учешћа на конкурсуну;
- 3) услови за учешће на конкурсуну;

- 4) критеријуми за оцену пројеката;
- 5) рокови у којима се спроводи конкурс;
- 6) документација коју прилаже подносилац пројекта.

Конкурсом се упућује и позив за предлагање чланова за рад комисија за оцену пројеката који се подносе на расписаном конкурс.

Право учешћа на конкурс

Члан 22.

Право учешћа на конкурс има:

1) издавач чији је медиј уписан у Регистар медија у складу са законом, и који има одговарајуће овлашћење за пружање медијске услуге у складу са законом који уређује електронске медије односно који је уписан у Регистар медијских услуга који води Регулаторно тело за електронске медије, када се ради о електронским медијима;

2) лице које се бави производњом медијских садржаја и које је уписано у Евиденцију произвођача медијских садржаја и које приложи доказ да ће суфинансиран медијски садржај бити реализован путем медија који испуњава услове из тачке 1) овог става.

Право учешћа на конкурс из члана 19. став 1. тачка 2) овог закона има свако правно лице, односно предузетник, изузев лица предвиђена чланом 52. став 1. овог закона.

Одредбе из става 1. овог члана не примењују се на издаваче који су регистровани на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија, као и на издавача чије је седиште у некој од земаља региона.

Право учешћа на конкурс ради обезбеђивања услова за рад медија који информишу припаднике српског народа у земљама региона имају издавачи чије је седиште у некој од земаља региона.

Право учешћа на конкурс немају издавачи, односно лица која се баве производњом медијских садржаја са пројектом који је подржан на конкурсима које расписује Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе и за који је корисник органу доставио извештај о реализацији пројекта.

Право учешћа на конкурс немају издавачи са медијем у коме нису објављени основни подаци о медију у облику импресума.

Право учешћа на конкурс немају издавачи који се финансирају из јавних прихода за обављање делатности у области јавног информисања.

Услови за учешће на конкурс

Члан 23.

На конкурс се може конкурисати само с једним пројектом.

Пројекат у смислу овог закона подразумева заокружену програмску целину или део целине (жанровска и временска) којом се доприноси остваривању јавног интереса предвиђеног чланом 15. овог закона.

Пројекат у смислу овог закона не подразумева праћење друштвених, економских, политичких, културних, спортских и других дешавања на дневном нивоу (вести, централна информативна емисија, јутарњи програм, преглед дана и сл.).

Издавач више медија може конкурисати с једним пројектом за сваки медиј.

Учесник конкурса може поднети захтев за суфинансирање пројекта у износу који не прелази 80% оправданих трошкова предложеног пројекта, а највише до износа утврђеног конкурсом.

Учесник конкурса за производњу медијских садржаја за телевизије може поднети захтев за суфинансирање пројекта у износу који не прелази 50% оправданих трошкова производње медијских садржаја, а највише до износа утврђеног конкурсом.

Учесник конкурса који је у текућој календарској години већ користио средства намењена пројектном суфинансирању у области јавног информисања на републичком, покрајинском или локалном нивоу може учествовати на конкурс за суфинансирање истог пројекта само још једном у тој години, и то у износу који, уз средства која је већ добио, не прелази 80% оправданих трошкова, односно 50% оправданих трошкова за телевизије.

Учесник конкурса, који не располаже одговарајућим капацитетима, може ангажовати друго лице за производњу медијског садржаја чија вредност не прелази 20% од износа средстава који је орган доделио за реализацију пројекта, под условом да је то лице уписано у Евиденцију произвођача медијских садржаја.

Лице које је ангажовано за производњу дела медијског садржаја из става 8. овог члана не може бити запослено код издавача нити повезано лице са издавачем у смислу закона којим се уређује правни положај привредних друштава и других облика организовања.

Орган који расписује конкурс не може прописивати критеријуме који стављају у повољнији положај одређеног издавача прописивањем неоправданих критеријума, а нарочито условљавањем у вези са обимом и квалитетом претходне сарадње органа јавне власти са одређеним издавачем, креирањем критеријума које може испунити само један или мали број издавача.

Критеријуми за оцену пројекта

Члан 24.

Пројекат се оцењује према:

1) мери у којој су предложене пројектне активности подесне да остваре јавни интерес у области јавног информисања, у складу са чланом 15. овог закона и

2) према мери у којој се медиј путем кога ће бити реализован пројекат придржава професионалних и етичких стандарда.

Мера из става 1. тачка 2) овог члана доказује се прибављањем података од надлежних тела да у години која претходи конкурс није изречена мера од стране регулаторног тела у случају електронских медија, или није донет акт саморегулаторног тела Савета за штампу - за штампане и онлајн медије који су прихватили његову пуну надлежност, а којима је утврђено да је конкретни медиј прекршио законске одредбе, односно стандард професионалне етике.

Ако је изречена мера из става 2. овог члана, узима се у обзир тежина повреде и број изречених мера, као и понашање након изречене мере, што се такође доказује на основу података надлежног регулаторног, односно саморегулаторног тела из става 2. овог члана.

Ближи критеријуми за сваки расписани конкурс објављују се у јавном позиву за учешће на конкурс.

Конкурсна комисија

Члан 25.

Оцену пројеката поднетих на конкурс врши комисија од три или пет чланова (у даљем тексту: комисија).

На пројекте који се прилажу на конкурс који се расписује ради подизања квалитета информисања припадника националних мањина, обавезно се прибавља мишљење одговарајућег националног савета националне мањине.

Чланове комисије из става 1. овог члана именује руководилац органа који је расписао конкурс и то из реда теоретичара, аналитичара и практичара из области медија који се самостално пријављују, односно која пријављују новинарска и медијска удружења, а који нису у сукобу интереса, односно који не обављају јавну функцију, у смислу прописа којима се уређује сукоб интереса при обављању јавне функције.

Већина чланова комисије из става 1. овог члана именује се на предлог новинарских и медијских удружења уколико такав предлог постоји и уколико предложена лица испуњавају законом предвиђене услове.

За члана комисије може бити именовано лице које ужива углед у стручној јавности, које има академско образовање из области значајних за медије или је објавило научне и стручне радове или има искуство у области медија.

У раду комисије из става 1. овог члана не могу учествовати именована, изабрана, постављена лица, лица у радном односу или лица која су на други начин ангажована у органима Републике Србије, аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе, органима јавних предузећа и привредних друштава, установа и других организација, чији је оснивач, односно члан Република Србија, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе, као и повезана лица са овим лицима у смислу прописа којима се уређује сукоб интереса при обављању јавне функције.

Стручну и административно-техничку подршку раду комисије пружају запослена лица или лица на други начин ангажована у органу јавне власти који је расписао конкурс.

Чланови комисије именују се за сваки конкурс посебно, а одлука о именовану и бодовне листе за оцењивање биографија, као и биографије свих пријављених кандидата за чланове комисија, укључујући и биографије именованих чланова комисија објављују се, без одлагања, на веб презентацији органа који је расписао конкурс као и на веб порталу Јединственог информационог система за спровођење и праћење суфинансирања пројеката у области јавног информисања.

Подаци о личности који се наводе у биографијама кандидата за чланове комисије објављују се у складу са прописима који регулишу заштиту података о личности.

Комисија саставља образложени предлог, бодовне листе свих пристиглих пројеката и исте, заједно са записником о раду и одлучивању доставља руководиоцу органа јавне власти који је расписао Конкурс. Образложени предлог, бодовне листе свих

пристиглих пројеката, записник о раду и одлучивању објављују се, без одлагања, на веб презентацији органа који је расписао конкурс и на веб порталу Јединственог информационог система за спровођење и праћење суфинансирања пројеката у области јавног информисања.

Образложен предлог одлуке потписују сви чланови комисије.

Члан комисије има право на накнаду за свој рад, као и накнаду трошкова превоза и смештаја.

Висину накнаде за рад члана комисије утврђује министар, односно надлежни орган аутономне покрајине, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе у складу са расположивим средствима у буџету.

Министар надлежан за послове јавног информисања прописује изглед и садржину обрасца за подношење биографија и ближе уређује критеријуме бодовања на основу поднетих биографија.

Министар надлежан за послове јавног информисања прописује изглед и садржину обрасца за подношење пројеката и ближе уређује критеријуме за оцењивање пристиглих пројеката, као и начин рада и одлучивања Комисије.

Одлука о расподели средстава

Члан 26.

Одлуку о расподели средстава, без одлагања, доноси руководилац органа који је расписао конкурс, а на основу образложеног предлога комисије.

Одлука из става 1. овог члана доноси се у облику решења са образложењем за сваки расписани конкурс најкасније у року од 90 дана од дана закључења конкурса.

Одлука из става 1. овог члана не може одступати од предлога комисије осим ако је предлог комисије у супротности са прописом.

У случају да орган јавне власти оцени да предлог комисије није у складу са прописом, указаће писаним путем комисији на уочени недостатак.

Комисија је дужна да без одлагања на посебној седници размотри недостатак из става 4. овог члана.

Ако комисија у поновном разматрању не измени свој предлог орган јавне власти доноси решење у складу са прописом.

Решење из става 2. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Решење о расподели средстава доставља се сваком учеснику конкурса у електронској форми, без одлагања.

Решење из става 2. овог члана основ је за закључење уговора с лицем које је добило средства за суфинансирање пројекта.

Решење из става 2. и уговор из става 9. овог члана објављују се на веб презентацији органа који је расписао конкурс, у истој секцији где је објављен и конкурс, као и на веб порталу Јединственог информационог система за спровођење и праћење суфинансирања пројеката у области јавног информисања.

Извештај о спроведеним активностима

Члан 27.

Наративни и финансијски извештај о спроведеним пројектним активностима доставља се органу који је донео одлуку о расподели средстава, у складу са уговореним обавезама.

Уз извештај из става 1. овог члана доставља се и доказ о реализацији пројекта.

Лице које је добило средства за суфинансирање пројекта у области јавног информисања у износу већем од 1.200.000 динара у обавези је да уз наративни и финансијски извештај из става 1. овог члана достави извештај овлашћеног ревизора.

Лице које има обавезу достављања извештаја из става 3. овог члана трошкове његове израде финансира из сопствених средстава.

Извештаји из става 1. овог члана достављају се најкасније 30 дана од дана реализације пројекта, а извештај из става 3. овог члана доставља се најкасније у року од 60 дана од дана реализације пројекта.

У случају да корисник средстава не достави извештаје из става 1. и 3. овог члана, односно уколико је ненаменски користио додељена средства орган који је доделио средства дужан је да захтева повраћај додељених средстава, односно ненаменски утрошених средстава са припадајућом каматом обрачунатом од дана преноса средстава за реализацију пројекта.

Наративни и финансијски извештај о спроведеним пројектним активностима укључује и податке разврстане према полу.

Орган који расписује конкурс, по завршетку пројектног суфинансирања у текућој години, сачињава извештај о спроведеним конкурсима у области јавног информисања у односу на тематску и жанровску разноврсност и циљне групе којима је садржај намењен, а у складу са дефиницијом јавног интереса у области јавног информисања из члана 15. овог закона, и објављује га на веб презентацији органа који је расписао конкурс као и на веб порталу Јединственог информационог система за спровођење и праћење суфинансирања пројекта у области јавног информисања.

Орган који расписује конкурс спроводи оцену реализације пројекта подржаних на конкурсима у току претходне календарске године (интерна евалуација).

Орган који расписује конкурс поред интерне евалуације из става 9. овог члана, дужан је да најмање једном у три године ангажује лица која имају стручна знања која се тичу производње медијских садржаја, а која ће за потребе органа који расписује конкурс спровести оцену реализације пројекта подржаних на конкурсима у току претходне календарске године (екстерна евалуација).

Орган који расписује конкурс најкасније до 31. децембра текуће године, за пројекте реализоване у претходној години, објављује извештај о спроведеној евалуацији (интерној или екстерној) на својој веб презентацији као и на веб порталу Јединственог информационог система за спровођење и праћење суфинансирања пројекта у области јавног информисања.

Министар надлежан за послове јавног информисања прописује обрасце за подношење наративног и финансијског извештаја, начин израде извештаја из ст. 8 и 9. овог члана као и критеријуме за евалуацију подржаних пројекта, обавезу заштите пословне тајне и ауторског права корисника средстава као и друга питања од значаја за спровођење евалуације.

Анализа о потребним медијским садржајима

Члан 28.

Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе, најмање једном у три године спроводи анализу о потребним медијским садржајима, полазећи од дефиниције јавног интереса у области јавног информисања из члана 15. овог закона и о тој анализи сачињава извештај који је саставни део јавних конкурса из члана 19. овог закона.

У поступку анализе и израде извештаја, орган јавне власти из става 1. овог члана може ангажовати акредитоване високошколске установе које имају стручна знања која се тичу производње медијских садржаја.

У поступку израде анализе и израде извештаја, орган из става 1. овог члана користи доступне извештаје, анализе и остале материјале од значаја за израду предлога о потребним медијским садржајима којима се остварује јавни интерес у области јавног информисања.

Ради прибављања предлога стручне и шире јавности, у поступку анализе орган јавне власти из става 1. овог члана спроводи јавне консултације које не могу да буду краће од 30 дана.

У поступку јавних консултација орган јавне власти прикупља предлоге стручне и шире јавности о потребним медијским садржајима којима се остварују неки од циљева од јавног интереса прописаних чланом 15. овог закона и о томе сачињава извештај који објављује на својој веб презентацији.

Орган јавне власти из става 1. овог члана доноси програм јавних консултација, који садржи период трајања консултација и обавештење заинтересованим лицима о начину давања предлога о потребним медијским садржајима од јавног интереса, и објављује га на својој веб презентацији.

Предлог о предмету јавне консултације подноси се у писаном облику.

Извештај о анализи о потребним медијским садржајима, обухвата најмање:

1) извештај о спроведеним конкурсима које је орган јавне власти спровео у периоду који претходи изради анализе;

2) оцену о реализацији пројеката из члана 27. овог закона (интерна и екстерна евалуација) која је израђена за период који претходи изради анализе;

3) анализу извештаја медијских и новинарских удружења и удружења грађана, као и других материјала који су релевантни за област пројектног суфинансирања, који се односе на период који претходи изради анализе;

4) извештај са јавне расправе;

5) предлоге за одређивање тематских области и жанровске разноврсности медијских садржаја, као и циљних група које ће орган јавне власти суфинансирати у периоду до израде наредне анализе;

6) препоруку за одређивање висине износа средстава који ће бити опредељен по расписаном конкурсима, као и најмањи и највећи износ средстава који се одобравају по пројекту;

7) друге податке релевантне за што прецизнију идентификацију недостајућих медијских садржаја од јавног интереса.

Извештај из става 1. овог члана објављује се на веб презентацији органа који је расписао конкурс као и на веб порталу Јединственог информационог система за спровођење и праћење суфинансирања пројеката у области јавног информисања.

Министар надлежан за послове јавног информисања уређује начин израде извештаја из ст. 1. и 5. овог члана и прописује форму и садржину обрасца за давање предлога у поступку јавних консултација.

Појединачна давања

Члан 29.

Средства опредељена за појединачна давања из члана 18. овог закона, расподељују се одлуком руководиоца органа надлежног за послове јавног информисања, која се доноси без спровођења јавног конкурса.

На услове и поступак расподеле средстава опредељених за појединачна давања сходно се примењују одредбе чл. 22, 23, 24, 26. и 27. овог закона.

Остала правила обезбеђивања и расподеле средстава

Члан 30.

Министар надлежан за послове јавног информисања уређује суфинансирање пројеката за остваривање јавног интереса у области јавног информисања.

Образац за пријаву на конкурс обавезно садржи податак о томе да ли је подносилац пројекта већ користио јавна средства за исти пројекат.

Јединствени информациони систем за спровођење и праћење суфинансирања пројеката у областима јавног информисања

Члан 31.

Ради обједињавања свих релевантних информација и унапређења транспарентности реализације, министарство надлежно за послове јавног информисања (у даљем тексту: Министарство) успоставља и води Јединствени информациони систем за спровођење и праћење суфинансирања пројеката у области јавног информисања (у даљем тексту: Јединствени информациони систем).

Јединствени информациони систем омогућава упис и прибављање, обраду и достављање података, односно припрему, израду и подношење докумената у електронском облику од значаја за конкурс, рад комисије, олакшану доступност медијских садржаја из члана 19. став 1. тачка 1) овог закона, као и израду и објављивање јавног позива из члана 20. став 7. овог закона.

Поступак пројектног суфинансирања спроводи се искључиво преко Јединственог информационог система.

Министарство израђује и одржава Јединствени информациони систем уз техничку подршку органа државне управе надлежног за пројектовање, изградњу, повезивање, развој и одржавање ресурса информационо-комуникационих технологија и инфраструктуре потребних за пружање услуга електронске управе, као и подршку у примени наведених технологија.

Ближе услове и начин успостављања Јединственог информационог система, уписа, обраде, вођења, ажурирања и доступности података и докумената у електронском

облику, аутентикације и ауторизације корисника, као и друга питања од техничког значаја за вођење Јединственог информационог система прописује министар надлежан за послове информисања.

Обвезници уноса података и докумената у Јединствени информациони систем

Члан 32.

Обвезници уноса података и докумената и корисници Јединственог информационог система су:

- 1) Република Србија, аутономна покрајина, односно јединице локалне самоуправе које спроводе јавне конкурсе у области јавног информисања;
- 2) издавачи и произвођачи медијског садржаја који учествују на конкурсима у области јавног информисања;
- 3) новинарска и медијска удружења и стручњаци за медије који се пријављују за чланове комисија;
- 4) представници државних органа, Регулаторног тела за електронске медије и Савета за штампу који медијима изричу мере због кршења прописа и професионалних и етичких стандарда;
- 5) чланови комисија.

Обвезници уноса података и докумената из става 1. тач. 1) и 4) овог члана дужни су да у року од 15 дана од дана успостављања Јединственог информационог система именују овлашћено лице које у име и за рачун обвезника врши послове уноса података и докумената преко веб портала из члана 31. став 3. овог закона.

Обвезници уноса података и докумената из става 1. тач. 2), 3) и 5) овог члана дужни су да у периоду од дана објављивања јавног позива из члана 20. став 7. овог закона до најкасније осам дана пре дана почетка конкурса у области јавног информисања у вези са којим се пријављују именују овлашћено лице које у име и за рачун обвезника врши послове уноса података и докумената преко веб портала из члана 31. став 3. овог закона.

Ради омогућавања приступа Јединственом информационом систему, обвезници из става 1. овог члана дужни су да без одлагања, а најкасније у року од 3 радна дана од именовања, о томе обавесте Министарство.

Ако обвезник уноса података и докумената из става 1. тач. 1) и 4) овог члана не испуни дужности из ст. 2. и 4. овог члана, сматра се да је овлашћено лице за унос података и докумената одговорно лице обвезника.

Ако обвезник уноса података и докумената из става 1. тач. 2), 3) и 5) овог члана не испуни дужности из ст. 3. и 4. овог члана, ускраћује му се право учешћа на конкурс, односно да се пријави за члана комисије.

Садржина Јединственог информационог система

Члан 33.

Јединствени информациони систем садржи:

1) податке о медијима, издавачу и произвођачу медијског садржаја који су као предмет регистрације, односно евидентирања прописани овим законом, а нарочито регистарски број медија, матични број, ПИБ пословно име/назив и седиште издавача као и број дозволе за пружање медијске услуге коју издаје Регулаторно тело за електронске медије;

2) податке о изреченим мерама субјектима из тачке 1) овог става, од стране државних органа, Регулаторног тела за електронске медије и Савета за штампу због кршења прописа и професионалних и етичких стандарда;

3) текст конкурса сачињеним у складу са овим законом;

4) податке о кандидатима за чланове комисије;

5) акт којим се одлучује о именовању чланова комисије;

6) решење о расподели средстава;

7) наративне и финансијске извештаје о спровођењу пројекта;

8) произведене медијске садржаје;

9) извештај органа о спроведеном конкурс;

10) податке о покренутим и окончаним поступцима због непоштовања уговорених обавеза у поступку пројектног суфинансирања.

Подаци из става 1. тачка 1) овог члана преузимају се из Регистра медија, односно Евиденције произвођача медијског садржаја.

Осим садржаја из става 1. овог члана, Јединствени информациони систем може садржати и друге податке и документа у електронском облику од значаја за спровођење конкурса.

Садржај Јединственог информационог система из става 2. овог члана прописује министар надлежан за послове информисања.

Веб портал Јединственог информационог система

Члан 34.

Ради унапређења транспарентности и пружања информација у вези са спровођењем конкурса, јавности је омогућено да путем одговарајућег веб портала Јединственог информационог система имају увид у садржај из члана 33. став 1. овог закона, у складу са прописима којима се уређује електронска управа и електронско пословање.

IV. МЕДИЈИ И ПРОИЗВОЂАЧИ МЕДИЈСКОГ САДРЖАЈА

Појам медија

Члан 35.

Медиј је средство јавног обавештавања које речима, сликом, односно звуком преноси уреднички обликоване информације, идеје и мишљења и друге садржаје намењене јавној дистрибуцији и неодређеном броју корисника.

Под медијем се у смислу овог закона нарочито подразумевају дневне и периодичне новине, сервис новинске агенције, радио-програм и телевизијски програм и електронска издања тих медија, као и самостална електронска издања (уређивачки обликоване интернет странице), а који су регистровани у Регистру медија, у складу са овим законом.

Медиј нема својство правног лица.

Члан 36.

Медији цивилног сектора су средства јавног информисања која своје услуге пружају у јавном интересу, ради задовољавања специфичних интереса појединих друштвених група и организација грађана.

Издавач медија цивилног сектора не може бити правно лице које је основано ради стицања добити.

Медијски садржај који производи медиј цивилног сектора мора бити у вези са облашћу деловања издавача медија цивилног сектора.

Члан 37.

Медиј, у смислу овог закона није: књига, филм, носач аудио и аудио-визуелног садржаја, научни и стручни часопис намењен првенствено информисању или образовању одређене професионалне групе, остале штампане публикације, каталог који садржи искључиво обавештења, огласе, рекламе и информације намењене тржишту или билтен и сличне публикације намењене интерном информисању, електронска публикација државних органа и организација, установа, јавних предузећа и привредних друштава, предузетника и њихових удружења, службено гласило, штампана ствар попут летака, плаката и сличних средстава јавног обавештавања, друга публикација у смислу прописа којим се уређује издаваштво, као ни интернет-претраживачи и агрегатори.

Медији, у смислу овог закона нису: платформе, попут интернет форума, друштвених мрежа и других платформи које омогућавају слободну размену информација, идеја и мишљења њених чланова, нити било која друга самостална електронска публикација, попут блогова, веб-презентација и сличних електронских презентација, осим ако нису регистроване у Регистру медија, у складу са овим законом.

Члан 38.

Сваке новине са посебним називом сматрају се једним медијем.

Сва издања једних новина која излазе под истим називом сматрају се једним медијем.

Сваки појединачни радио или телевизијски програм сматра се једним медијем, без обзира на начин дистрибуције.

Сваки сервис новинске агенције који се посебно дистрибуира сматра се једним медијем.

Самостално електронско издање сматра се једним медијем.

Издавач медија

Члан 39.

Издавач може бити свако физичко и правно лице.

Правна и физичка лица, издавачи медија, морају бити регистровани код органа Републике Србије надлежног за привредне регистре.

Правно лице из става 1. овог члана може основати свако домаће или страно правно или физичко лице, у складу са законом.

Правно лице из става 1. овог члана не могу, основати Република, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, као ни установа или правно лице које је у целини или делу у јавној својини, ако:

1) је корисник државне помоћи, у смислу закона који регулише контролу државне помоћи, или

2) обавља делатност од општег интереса у смислу закона којима се уређује правни положај облика организовања који обављају делатност од општег интереса.

Услови из става 4. овог члана не односе се на случајеве предвиђене чланом 16. став 1. тач. 1) - 3) овог закона.

Члан 40.

Право на издавање медија у правном је промету.

Промена издавача се уписује у Регистар медија у складу са овим законом.

Промена издавача из става 2. овог члана према трећим лицима делује од дана уписа те промене.

Правни посао из става 1. овог члана закључује се у писаној форми.

Право на промену издавача електронског медија, уређује се законом који уређује област електронских медија.

Произвођач медијског садржаја

Члан 41.

Произвођач медијског садржаја је правно или физичко лице које у виду делатности производи садржаје намењене објављивању у медијима, а није издавач.

Произвођачи медијског садржаја, морају бити регистровани код органа Републике Србије надлежног за привредне регистре.

Правно лице из става 1. овог члана може основати свако домаће или страно правно или физичко лице, у складу са законом.

Правно лице из става 1. овог члана не могу основати Република, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, као ни установа или правно лице које је у целини или делу у јавној својини, ако:

1) је корисник државне помоћи, у смислу закона који регулише контролу државне помоћи, или

2) обавља делатност од општег интереса у смислу закона којима се уређује правни положај облика организовања који обављају делатност од општег интереса.

Услови из става 4. овог члана не односе се на случајеве предвиђене чланом 16. став 1. тач. 1) - 3) овог закона.

V. ИМПРЕСУМ, СКРАЋЕНИ ИМПРЕСУМ И ИДЕНТИФИКАЦИЈА

Обавеза објављивања

Члан 42.

У сваком медију обавезно се објављују основни подаци о медију у облику импресума, скраћеног импресума, односно идентификације.

Садржај

Члан 43.

Импресум медија садржи: назив медија, назив и седиште издавача, адресу електронске поште или интернет странице, лична имена главног уредника медија и одговорних уредника за поједина издања, рубрике, односно програмске целине, податке о надлежним регулаторним, односно надзорним телима, као и регистрациони број медија.

Поред података из става 1. овог члана импресум пружаоца аудио и аудио-визуелних медијских услуга обавезно садржи и датум емитовања програма и време емитовања импресума, као и ознаке фреквенције, односно телевизијског канала на коме се програм емитује, а импресум новинске агенције – датум достављања информација.

Скраћени импресум новина садржи назив и датум издавања новина.

Идентификација телевизијског програма садржи карактеристичну ознаку аудио-визуелне медијске услуге, односно телевизијског програма.

Идентификација радио програма садржи назив радио програма и радио фреквенције на којима се емитује програм.

Скраћени импресум новинске агенције садржи назив сервиса и датум достављања информације.

Скраћени импресум самосталних електронских издања садржи назив издања и датум достављања информације.

Начин објављивања

Члан 44.

Импресум мора бити целовито и видно објављен и јасно одвојен од осталог садржаја медија.

Импресум и скраћени импресум новина објављују се у сваком броју и на сваком примерку новина.

Скраћени импресум новина објављује се на маргини сваке странице.

Импресум телевизијског и радио програма објављује се на почетку и на крају програма, сваког дана кад се програм емитује, а ако се програм непрекидно емитује, сваког дана између поноћи и два сата.

Идентификација телевизијског програма објављује се све време трајања програма.

Идентификација радио програма објављује се најмање једном на свака два сата трајања програма.

Импресум новинске агенције објављује се најмање једном дневно.

Скраћени импресум новинске агенције објављује се уз сваку објављену информацију.

Импресум самосталног електронског издања објављује се на дну насловне стране електронског издања.

Импресум, скраћени импресум, односно идентификација осталих медија објављује се на погодан начин, сходно одредбама овог члана.

VI ЈАВНОСТ ПОДАТАКА О МЕДИЈИМА, РЕГИСТАР МЕДИЈА И ЕВИДЕНЦИЈА ПРОИЗВОЂАЧА МЕДИЈСКИХ САДРЖАЈА

Регистар медија и Евиденција произвођача медијских садржаја

Члан 45.

Регистар медија (у даљем тексту: Регистар) и Евиденцију произвођача медијских садржаја (у даљем тексту: Евиденција) води Агенција за привредне регистре Републике Србије (у даљем тексту: Агенција), у складу са законом којим се уређује правни положај Агенције и законом којим се уређује поступак регистрације у Агенцији и овим законом.

Сврха Регистра и Евиденције

Члан 46.

Сврха Регистра и Евиденције је обезбеђивање јавности података о медијима и произвођачима медијских садржаја.

Садржина Регистра и предмет регистрације

Члан 47.

У Регистар се региструју:

- 1) назив и регистарски број медија из члана 35. овог закона;
- 2) лично име и ЈМБГ домаћег физичког лица или број пасоша и држава издавања пасоша страног физичког лица које је главни уредник медија;
- 3) број дозволе за пружање медијске услуге за електронске медије;
- 4) податак о језику на коме се медиј издаје, односно на коме се пружа медијска услуга;
- 5) податак о интернет, електронским и другим формама медија;
- 6) интернет адреса за медије који се искључиво дистрибуирају путем интернета;
- 7) пословно име/назив, седиште и матични број издавача медија/пружаоца медијске услуге;
- 8) документ који садржи податке о правним и физичким лицима која непосредно или посредно имају више од 5% удела у оснивачком капиталу издавача, податке о њиховим повезаним лицима у смислу закона којим се уређује правни положај

привредних друштава и податке о другим издавачима у којима та лица имају више од 5% удела у оснивачком капиталу;

9) подаци о износу новчаних средстава додељених медију на име државне помоћи, односно помоћи мале вредности у складу са законом;

10) подаци о износу новчаних средстава, добијених непосредно или посредно од органа јавне власти под којима се подразумевају државни органи, органи територијалне аутономије, органи јединица локалне самоуправе, организације којима је поверено вршење јавних овлашћења, као и правна лица које оснива или финансира у целини, односно у претежном делу Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе (у даљем тексту: орган јавне власти), или од привредног друштва у коме значајно учешће у основном капиталу, у смислу закона којим се уређује правни положај привредних друштава, има орган јавне власти, по другим основима који не потпадају под тачку 9) овог става, укључујући донације, поклоне, спонзорства, услуге истраживања тржишта и економског истраживања, услуге испитивања јавног мњења, услуге кампање, оглашавања и маркетинга, услуге промовисања, услуге од медија по основу примене прописа из области јавних набавки, као и друге услуге које пружа медиј, динарска противвредност бесплатне услуге закупа коју орган јавне власти пружа издавачу медија, обрачуната у складу са пореским прописима, јавно оглашавање и јавно обавештавање, као и све друга давања средстава издавачима медија од стране ових лица;

11) документ којим су предвиђене интерне мере и процедуре за постизање родне равноправности;

12) документ којим су предвиђене мере и процедуре за заштиту уређивачке политике;

13) документ којим су предвиђене мере и процедуре за запошљавање особа са инвалидитетом;

14) документ којим су предвиђене мере и процедуре за обезбеђивање сигурног радног окружења за новинаре и медијске раднике;

15) податак о просечно продатом тиражу медија у календарској години;

16) други документи на основу којих је извршена регистрација;

17) датум и време регистрације;

18) промене регистрованих података;

19) датум и време регистрације промене података.

У Евиденцију произвођача медијских садржаја се региструју:

1) пословно име/назив, седиште и матични број произвођача медијског садржаја;

2) документ који садржи податке о правним и физичким лицима која непосредно или посредно имају више од 5% удела у оснивачком капиталу произвођача медијског садржаја, податке о њиховим повезаним лицима у смислу закона којим се уређује правни положај привредних друштава и податке о издавачима или другим произвођачима медијског садржаја у којима та лица имају више од 5% удела у оснивачком капиталу;

3) подаци о износу новчаних средстава додељених произвођачу медијског садржаја на име државне помоћи, односно помоћи мале вредности у складу са одредбама овог закона;

4) други документи на основу којих је извршена регистрација;

5) датум и време регистрације;

- 6) промене регистрованих података;
- 7) датум и време регистрације промене података.

Документ из става 1. тачка 8) и става 2. тачка 2) овог члана обавезно садржи пословно име/назив, седиште и матични/регистарски број правног лица, лично име и ЈМБГ домаћег физичког лица или број пасоша и назив државе која је издала пасош страног физичког лица, као и њихово појединачно процентуално учешће у управљачким правима.

Подносилац пријаве за регистрацију података из става 1. тач. 9) и 10) овог члана је орган јавне власти, односно привредно друштво у коме значајно учешће у основном капиталу, у смислу закона којим се уређује правни положај привредних друштава, има орган јавне власти. Пријава садржи најмање следеће податке: регистарски број и назив медија, податак о додељеним, односно добијеним новчаним средствима, назив и матични број органа јавне власти, или пословно име и матични број привредног друштва у коме значајно учешће у основном капиталу има орган власти, назнаку основа по ком су средства додељена, односно добијена, врста акта којим се додељују средства (одлука, решење, уговор итд.), број акта и датум његовог доношења.

Подносилац пријаве за евиденцију података из става 2. тачка 3) овог члана је орган јавне власти. Пријава садржи најмање следеће податке: пословно име/назив и матични број произвођача медијског садржаја којем су додељена новчана средства, износ новчаних средстава која су додељена, назнаку основа по ком су средства додељена, број акта и датум његовог доношења.

Податке о новчаним средствима из става 1. тач. 9) и 10) и става 2. тачка 3) овог члана пријављују се Регистру медија, односно Евиденцији најкасније 15 дана од дана доношења одлуке о додели средстава, односно преузимају се из Јединственог информационог система почев од дана његовог успостављања.

Подаци о просечно продатом тиражу из става 1. тачке 15) овог члана, за претходну календарску годину пријављују се Регистру до 31. марта текуће године.

Промене регистрованих података и докумената

Члан 48.

Промене регистрованих података пријављују се Регистру и Евиденцији најкасније у року од 15 дана од дана када је промена настала.

У случају несагласности података објављених у импресуму и података регистрованих у Регистру, као исправни сматрају се подаци регистровани у Регистру.

Брисање медија из Регистра и произвођача медијских садржаја из Евиденције

Члан 49.

Медиј се брише из Регистра на основу пријаве издавача.

Регистратор по службеној дужности брише медиј из Регистра:

- 1) на основу решења надлежног државног органа у вези са чланом 55. овог закона;
- 2) по брисању издавача из регистра у коме је био регистрован;

3) по брисању из Регистра медијских услуга који води Регулаторно тело за електронске медије;

4) из другог разлога прописаног посебним законом.

Произвођач медијских садржаја се брише из Евиденције на основу пријаве заступника.

Регистратор по службеној дужности брише произвођача медијског садржаја из Евиденције по брисању произвођача медијског садржаја из регистра у коме је био регистрован, без доношења посебног акта.

Решење о регистрацији и евидентирању

Члан 50.

Решење регистратора који води Регистар и Евиденцију коначно је и против њега се може покренути управни спор.

Документација за регистрацију и евидентирање

Члан 51.

Министар надлежан за послове јавног информисања прописује документацију која се прилаже у поступку регистрације и евидентирања.

Последице неуписивања

Члан 52.

Издавачу чији медиј није уписан у Регистар, односно произвођачу медијског садржаја који није уписан у Евиденцију, Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, као ни установа, привредно друштво и друго правно лице које је у целини или делу у јавној својини или које се у целини или делом финансира из јавних прихода, не може додељивати државну помоћ у области јавног информисања.

Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, као ни установа, привредно друштво и друго правно лице које је у јавној својини или које се у целини или делом финансира из јавних прихода, не могу се оглашавати нити користити друге услуге медија, односно произвођача медијског садржаја из става 1. овог члана.

VII. ЗАШТИТА МЕДИЈСКОГ ПЛУРАЛИЗМА

Забрана нарушавања медијског плурализма

Члан 53.

Ради спречавања настанка или јачања претежног утицаја у области јавног информисања, који значајно ограничава медијски плурализам, није дозвољено обједињавање:

– оснивачких, односно управљачких права у два или више издавача дневних новина које објављују информације из свих области друштвеног живота, чији укупни годишњи тираж прелази 50% продатог или на други начин реализованог тиража дневних новина на територији Републике Србије, у календарској години која претходи обједињавању;

– оснивачких, односно управљачких права у два или више издавача штампаних медија који објављују информације из свих области друштвеног живота, без обзира на динамику објављивања, чији укупан годишњи тираж прелази 50% продатог или на други начин реализованог тиража одговарајућих штампаних медија на релевантном националном, регионалном или локалном тржишту у календарској години која претходи обједињавању;

– оснивачких односно управљачких права у два или више издавача који пружају аудио, односно аудио-визуелне медијске услуге, чији збирни удео у слушаности, односно гледаности прелази 35% од укупне слушаности, односно гледаности у зони покривања, односно на релевантном националном, регионалном или локалном тржишту у календарској години која претходи обједињавању.

Релевантним тржиштем у смислу овог закона сматра се територија на којој издавачи издају штампане медије који објављују информације из свих области друштвеног живота, или пружају аудио, односно аудио-визуелне медијске услуге, и на којој постоје исти или слични услови конкуренције, а који се битно разликују од услова конкуренције на суседним територијама.

Приликом утврђивања релевантног тржишта узимају се у обзир критеријуми за одређивање релевантног географског тржишта прописани у складу са законом којим се регулише заштита конкуренције.

Обједињавање оснивачких, односно управљачких права подразумева могућност одлучујућег утицаја на вођење послова у два или више издавача, а нарочито у својству контролног (матичног) друштва, односно контролног члана или акционара, на основу својине или других имовинских права на имовини или делу имовине, на основу права из уговора, споразума или из хартија од вредности, по основу потраживања или средстава за обезбеђење потраживања или на основу услова пословне праксе.

Ст. 1. и 2. овог члана не доводе у питање примену одредаба закона којим се регулише заштита конкуренције.

Члан 54.

Није дозвољено стицање учешћа преко 50% у оснивачком капиталу између издавача дневних новина, које објављују информације из свих области друштвеног живота, с просечним дневним реализованим тиражом већим од 50.000 примерака на годишњем нивоу, и издавача који пружа аудио и аудио-визуелне медијске услуге.

Није дозвољено стицање учешћа преко 50% у оснивачком капиталу између издавача штампаних медија који објављују информације из свих области друштвеног живота, без обзира на динамику објављивања, и издавача који пружа аудио и аудио-визуелне медијске услуге на истом релевантном тржишту ужем од националног.

Лице које се поред делатности издавача, бави и дистрибуцијом медијских садржаја, дужно је да делатност издавача обавља преко повезаног правног лица.

Повезаним правним лицима у смислу овог закона сматрају се лица која су повезана тако да једно или више њих има могућност одлучујућег утицаја на вођење послова другог или других правних лица, а нарочито утицај који произилази из:

- 1) својства контролног (матичног) друштва, односно контролног члана или акционара, самостално или заједничким деловањем, по правилима о повезаним привредним друштвима у смислу закона којим се уређује положај привредних друштава;
- 2) својинских или других права на имовини или делу имовине другог правног лица;
- 3) уговора, споразума или из власничких права на хартијама од вредности;
- 4) потраживања, средстава обезбеђења или услова пословне праксе чији је титулар, односно које одређује контролно лице.

Утврђивање угрожавања медијског плурализма

Члан 55.

Постојање угрожавања медијског плурализма за штампане медије утврђује министарство надлежно за послове јавног информисања, а у случајевима обједињавања или унакрсног стицања учешћа чији је учесник најмање један електронски медиј, независно регулаторно тело надлежно за електронске медије, у складу са законом којим се уређује област електронских медија.

Министарство надлежно за послове јавног информисања покреће поступак из става 1. овог члана по пријави заинтересованог лица.

Кад утврди да је угрожен медијски плурализам, министарство из става 2. овог члана упозорава на то издавача и одређује му да, у року од шест месеци од дана пријема упозорења, поднесе доказе о томе да је својим радњама отклонио узроке угрожавања медијског плурализма.

Министарство из става 2. овог члана, по службеној дужности обавештава Регистратора о издатом упозорењу издавачу.

Ако издавач штампаног медија не поступи по упозорењу из става 3. овог члана, Регистратор, на основу решења министарства надлежног за послове јавног информисања, брише медиј из Регистра.

VIII. ПРАВО НОВИНАРА НА РАДУ И ПОВОДОМ РАДА, УРЕДНИЦИ, ПРОФЕСИОНАЛНА УДРУЖЕЊА НОВИНАРА И ПРЕДСТАВНИЦИ ИНОСТРАНИХ МЕДИЈА

Право новинара на објављивање тврдњи и изношење ставова и мишљења

Члан 56.

Новинару не може престати радни однос, умањити се уговорена зарада или уговорена накнада за рад, нити се на други начин ставити у неповољнији положај због

тога што је у медију објавио истиниту тврдњу или изнео мишљење, као ни због тога што је своје мишљење изнео ван медија као лични став.

Новинару не може престати радни однос, умањити се зарада, ни погоршати положај у редакцији због одбијања да изврши налог којим би кршио правна и етичка правила новинарске професије.

Право новинара на аутентичност прилога

Члан 57.

Прилог новинара чији је смисао измењен у уређивачком поступку не сме се објавити под његовим именом без његовог пристанка.

Новинарска тајна

Члан 58.

Новинар није дужан да открије извор информације, осим података који се односе на кривично дело, односно учиниоца кривичног дела за које је као казна прописан затвор у трајању од најмање пет година, ако се подаци за то кривично дело не могу прибавити на други начин.

Распоред радног времена

Члан 59.

Послодавац је дужан да утврди распоред радног времена за све запослене у медију, у складу са законом којим се уређује рад.

Послодавац писану одлуку о распореду радног времена доставља запосленима најкасније 48 часова раније.

Измена распореда радног времена у случају хитне потребе

Члан 60.

У случају хитне потребе, послодавац може изменити распоред радног времена најкасније у току радног дана, за наредни радни дан уколико наступе околности које се нису могле предвидети, отклонити или избећи.

Послодавац може о изменама распореда радног времена из става 1. овог члана обавестити запосленог усменим путем, а писану одлуку израдити у року од 24 часа.

Приправност за рад

Члан 61.

Послодавац може запосленом увести приправност за рад, у складу са законом којим се регулише рад.

Приправност за рад не може трајати дуже од четири часа дневно, односно дванаест часова недељно.

Приправност за рад не може се увести запосленом који ради прековремено или у режиму прерасподеле радног времена.

Накнада за сваки сат проведен у режиму приправности за рад износи 15% вредности радног сата основне зараде запосленог. Општим актом послодавца, колективним уговором или уговором о раду, може се утврдити и виши износ накнаде.

Право на искључење из комуникације

Члан 62.

Запослени има право да у току недељног и годишњег одмора, у складу са распоредом радног времена и распоредом коришћења годишњег одмора који донесе послодавац, не одговара на комуникацију послодавца, без обзира на који начин је она извршена (телефонски позив, електронске поруке, и слично).

Запосленом се због остваривања права из става 1. овог члана не може изрећи дисциплинска мера, нити може трпети било какве друге штетне последице.

Примена одредби колективног уговора

Члан 63.

Закључени колективни уговор код послодавца примењује се на све запослене код тог послодавца.

Закључени колективни уговор у делатности јавног информисања примењује се на све запослене који су ангажовани код послодавца који су чланови удружења послодавца – учесника колективног уговора. Ово се односи и на послодавце који накнадно приступе удружењу послодавца које је учесник колективног уговора, као и на удружења послодавца која накнадно приступе колективном уговору.

Уредници

Члан 64.

Медиј мора имати главног уредника.

Главни уредник медија има својство одговорног уредника тог медија.

Уредник за поједино издање, рубрику, односно програмску целину одговара главном уреднику за садржај који уређује.

Главни уредник не може бити лице које ужива имунитет од одговорности.

За главног уредника именује се лице које има пребивалиште на територији Републике Србије.

Слобода професионалног удруживања

Члан 65.

Новинари могу слободно оснивати своја удружења, у складу са законом којим се уређују удружења.

Право удружења у судском поступку

Члан 66.

Удружење новинара има правни интерес за мешање у радном спору у коме учествује члан тог удружења, ако се он томе не противи.

Представници иностраних медија и дописништва иностраних медија

Члан 67.

Представник иностраног медија (уредник, новинар, фото-репортер, сниматељ и други сарадници) и дописништво иностраног медија, имају у обављању своје делатности иста права и дужности као и домаћи уредник, новинар, остали сарадници и медији.

Ради лакшег обављања новинарског посла, представник иностраног медија и дописништво иностраног медија могу да се упишу у евиденцију иностраних представника и дописништава, која се води у министарству надлежном за послове јавног информисања, на основу чега им се издаје одговарајућа легитимација.

Страно дописништво, као организовано представништво страног медија, стиче својство правног лица уписом у евиденцију.

Министарство надлежно за послове јавног информисања ближе уређује начин вођења и уписа у евиденцију и издавање легитимација из става 2. овог члана.

IX. ДИСТРИБУЦИЈА МЕДИЈА И МЕДИЈСКИХ САДРЖАЈА

Слобода дистрибуције

Члан 68.

Дистрибуција домаћих и страних медија и медијских садржаја је слободна.

Слобода дистрибуције из става 1. овог члана обезбеђује јавности приступ медију и медијском садржају у дистрибутивној мрежи, без обзира на средства којима се медиј чини доступним јавности.

Дистрибуција медија без импресума

Члан 69.

Дистрибутер има право да одбије да дистрибуира медиј без импресума.

У случају спора поводом информације објављене у медију који је дистрибутер прихватио да дистрибуира без импресума, одговорност сноси и дистрибутер.

Забрана одбијања дистрибуције

Члан 70.

Лице које се бави дистрибуцијом медија не сме да одбије дистрибуцију медија примењујући неједнаке услове дистрибуције у односу на различите учеснике на медијском тржишту, као ни на други начин значајно ограничавати, нарушавати или

спречавати конкуренцију на релевантном медијском тржишту, на територији Републике Србије, сходно одредбама закона којим се регулише заштита конкуренције.

Издавач чија је дистрибуција обустављена у целости или у значајном делу повредом забране из става 1. овог члана има право да пред надлежним судом захтева накнаду штете коју је услед тога претрпео.

Накнада штете настала повредом одредбе става 1. овог члана одређује се посебно узимајући у обзир вредност непродатог тиража, односно удела у аудиторијуму, као и вредност продатог огласног простора у непродатом тиражу, односно у аудио и аудио-визуелној медијској услузи која није пружена.

Поступак по захтеву из става 2. овог члана хитан је.

У поступку из става 2. овог члана надлежни суд на предлог издавача одређује привремену меру којом се обавезује лице које се бави дистрибуцијом медија да до правноснажног окончања поступка настави да обавља дистрибуцију тог медија.

О предлогу из става 5. овог члана надлежни суд одлучује у року од осам дана од дана подношења предлога и своју одлуку одмах доставља издавачу, главном уреднику медија и лицу које се бави дистрибуцијом медија.

Забрана дистрибуције информације или другог медијског садржаја

Члан 71.

На предлог надлежног јавног тужиоца, надлежни суд може забранити дистрибуцију информације или другог медијског садржаја (у даљем тексту: информација) ако је то неопходно у демократском друштву и ако се у информацији позива на:

- 1) акт непосредног насилног рушења уставног поретка;
- 2) акт непосредног насиља према лицу или групи на основу расе, националне припадности, политичке припадности, вероисповести, сексуалне опредељености, инвалидитета или другог личног својства, а од објављивања информације непосредно прети озбиљна и непоправљива последица чије се наступање не може спречити на други начин.

Предлог за забрану

Члан 72.

Предлог за забрану дистрибуције информације (у даљем тексту: предлог за забрану) подноси надлежни јавни тужилац.

Предлогом за забрану може се захтевати да се забрани дистрибуција информације из члана 71. овог закона, да се одузму примерци новина који садрже ту информацију ако се сврха забране може постићи само на тај начин, односно да се забрани ширење такве информације путем другог медија.

Привремена забрана

Члан 73.

На предлог надлежног јавног тужиоца, надлежни суд може донети решење о привременој забрани дистрибуције информације до правноснажне одлуке о забрани.

О предлогу из става 1. овог члана суд одлучује у року од шест сати од његовог подношења.

Надлежни суд дужан је да решење о привременој забрани одмах достави издавачу, главном уреднику, као и дистрибутеру или штампарији.

Надлежни суд налаже министарству надлежном за унутрашње послове да онемогући дистрибуцију информације на основу решења из става 1. овог члана.

Претрес

Члан 74.

Претрес по предлогу за забрану мора се одржати у року од 24 сата од тренутка пријема предлога.

Претрес из става 1. овог члана може се одржати и без присуства уредно позваних странака, на шта се странке у позиву на претрес изричито упозоравају.

Решење по предлогу за забрану

Члан 75.

Решење о предлогу за забрану суд доноси одмах по завршеном претресу, а председник већа објављује га без одлагања.

Решење се мора писмено израдити и његов оверени препис доставити странкама у року од три дана од дана објављивања.

Одбијање предлога за забрану

Члан 76.

У одлуци којом се одбија предлог за забрану, ставља се ван снаге мера онемогућавања привремене дистрибуције информације из члана 73. став 1. овог закона. Жалба надлежног јавног тужиоца против одлуке из става 1. овог члана не одлаже њено извршење.

Накнада штете

Члан 77.

Ако суд одбије предлог за забрану, издавач има право на накнаду штете која је проузрокована неоснованом привременом забраном.

Жалба против решења првостепеног суда

Члан 78.

Жалба против решења првостепеног суда о предлогу за забрану подноси се у року од три дана од дана достављања преписа решења.

Жалба се не доставља противној странци на одговор.

Благовремену и дозвољену жалбу, заједно са свим списима, првостепени суд доставља другостепеном суду у року од два дана од дана пријема жалбе.

Другостепени суд може позвати и саслушати странке.

Другостепени суд одлучује о жалби у року од три дана од дана пријема жалбе са списима.

Сходна примена правила кривичног поступка

Члан 79.

Ако овим законом није другачије одређено, у поступку за забрану дистрибуције информације сходно се примењују одредбе закона којим се уређује кривични поступак.

Х. ПРИВРЕМЕНО ЧУВАЊЕ МЕДИЈСКОГ ЗАПИСА И ПРАВО УВИДА

Обавеза издавача

Члан 80.

Издавач је дужан да чува један примерак медијског записа (у даљем тексту: запис), и то:

- 1) новина – сваки број сваког издања – шест месеци од дана објављивања;
- 2) самосталног електронског издања – шест месеци од дана објављивања;
- 3) снимка објављене радио или телевизијске емисије – шест месеци од дана објављивања;
- 4) другог записа – 30 дана од дана њиховог објављивања.

Право на увид и право на копију

Члан 81.

Издавач је дужан да чуване записе стави на увид и достави њихову копију на захтев суда, другог надлежног државног органа, регулаторног тела за област електронских медија, као и заинтересованог лица, без одлагања, а најкасније у року од три дана од дана пријема писменог захтева.

Издавач неће бити дужан да чуване записе стави на увид, односно да достави копију записа ако је тражиоцу доставио адресу интернет странице са које се бесплатно може преузети запис у неизмењеном облику.

Остваривање права на увид

Члан 82.

Увид у запис врши се у просторији издавача одређеног дана у току радног времена.

Лицу које није у стању да без пратиоца изврши увид у запис, омогућава се да то учини уз помоћ пратиоца.

Накнада

Члан 83.

Увид у запис се не наплаћује.

За израду копије записа може се захтевати накнада нужних трошкова копирања.

На захтев суда, надлежног државног органа, као и регулаторног тела за област електронских медија, копија записа се израђује и доставља без накнаде, ако је захтев у вези са обављањем послова из њихове надлежности.

Злоупотреба права на увид у запис медија

Члан 84.

Издавач има право да одбије захтев за увид и израду копије записа ако тражилац злоупотребљава своје право, а нарочито ако неразумно често подноси захтев или ако понавља захтев за увид у исти или већ добијени запис, односно за запис који је у неизмењеном облику бесплатно доступан на интернет адреси на коју је тражиоца издавач упутио.

XI. ПОСЕБНА ПРАВА И ОБАВЕЗЕ У ЈАВНОМ ИНФОРМИСАЊУ

Претпоставка невиности

Члан 85.

У циљу заштите људског достојанства, као и независности, угледа и непристрасности суда или другог надлежног органа, нико се у медију не сме означити учиниоцем кажњивог дела, односно кривим или одговорним пре правноснажности одлуке суда.

Објављивање информација у вези с кривичним поступком

Члан 86.

Информације из кривичног поступка који је у току могу се објавити ако су изнете на главном претресу или ако су прибављене или ако су могле бити добијене од органа јавне власти на основу закона којим се уређује приступ информацијама од јавног значаја.

Забрана говора мржње

Члан 87.

Идејама, мишљењем, односно информацијама, које се објављују у медијима не сме се подстицати дискриминација, мржња или насиље против лица или групе лица због њиховог припадања или неприпадања некој раси, вери, нацији, полу, због њихове сексуалне опредељености, родног идентитета или другог личног својства без обзира на то да ли је објављивањем учињено кривично дело.

Ослобађање од одговорности

Члан 88.

Не постоји повреда забране говора мржње ако је информација из члана 87. овог закона део новинарског текста, а објављена је:

1) без намере да се подстиче на дискриминацију, мржњу или насиље против лица или групе лица из члана 87. овог закона, посебно ако је таква информација део објективног новинарског извештаја;

2) с намером да се критички укаже на дискриминацију, мржњу или насиље против лица или групе лица из члана 87. овог закона или на појаве које представљају или могу да представљају подстицање на такво понашање.

Заштита малолетника

Члан 89.

У циљу заштите слободног развоја личности малолетника, посебно се мора водити рачуна да садржај медија и начин дистрибуције медија не нашкоде моралном, интелектуалном, емотивном или социјалном развоју малолетника.

Забрана јавног излагања порнографије

Члан 90.

Не сме се на начин доступан малолетницима јавно излагати штампани медиј са порнографским садржајем.

Штампани медиј са порнографским садржајем на насловној и последњој страни не сме да садржи порнографију, а мора имати видно упозорење да садржи порнографију, као и упозорење да није намењен малолетницима.

На порнографске аудио и аудио-визуелне медијске садржаје, као и на садржаје који се дистрибуирају путем интернета примењују се одредбе посебног закона којим се уређују електронски медији.

XII. ИНФОРМАЦИЈЕ О ЛИЧНОСТИ

Достојанство личности и право на аутентичност

Члан 91.

Достојанство личности (част, углед, односно пијетет) лица на које се односи информација правно је заштићено.

Објављивање информације којом се врши повреда части, угледа или пијетета, односно лице приказује у лажном светлу приписивањем особина или својстава које оно нема, односно одрицањем особина или својстава које има, није допуштено ако интерес за објављивање информације не претеже над интересом заштите достојанства и права на

аутентичност, а нарочито ако се тиме не доприноси јавној расправи о појави, догађају или личности на коју се информација односи.

Приказом или описом сцене насиља у медију или медијском садржају не сме се повредити достојанство жртве насиља.

Карикатурално, сатирично, колажно и друго слично приказивање лица, не сматра се повредом достојанства, односно права на аутентичност.

Приватан живот и лични записи

Члан 92.

Информација из приватног живота, односно лични запис (писмо, дневник, забелешка, дигитални запис и сл.), запис лика (фотографски, цртани, филмски, видео, дигитални и сл.) и запис гласа (магнетофонски, грамофонски, дигитални и сл.), не може се објавити без пристанка лица чијег се приватног живота информација тиче, односно лица чије речи, лик односно глас садржи, ако се при објављивању може закључити које је то лице.

Малолетник се не сме учинити препознатљивим у информацији која може да повреди његово право или интерес.

Пристанак је потребан и за непосредно преношење лика или гласа путем телевизије, радија и слично.

Информација и запис из става 1. овог члана не могу се објавити без пристанка онога на кога се односе, ако би објављивањем било повређено његово право на приватност или које друго право.

Пристанак дат за једно објављивање, за одређени начин објављивања, односно за објављивање у одређеном циљу не сматра се пристанком за поновљено објављивање, за објављивање на други начин, односно за објављивање за друге циљеве.

Пристанак других лица

Члан 93.

Ако је лице из члана 92. ст. 1, 2. и 4. овог закона умрло, пристанак дају његов супружник, дете од навршене шеснаесте године живота самостално, родитељ, брат, сестра, правно лице чији је умрли био учесник (орган, члан, запослени) ако се информација, односно запис односи на његово учешће у том правном лицу или лице које је умрли за то одредио.

Престанком правног лица не престаје право учесника правног лица кога се лично тиче информација, односно запис.

Сматра се да је пристанак дат чим га је дало једно од лица из става 1. овог члана, без обзира на то да ли су друга лица одбила да га дају.

Кад није потребан пристанак за објављивање

Члан 94.

Информација из приватног живота, односно лични запис може се изузетно објавити без пристанка лица из чл. 92. и 93. овог закона ако у конкретном случају интерес јавности да се упозна са информацијом, односно записом претеже у односу на интерес да се спречи објављивање.

Сматра се да интерес јавности из става 1. овог члана претеже у односу на интерес да се спречи објављивање информације из приватног живота, односно личног записа лица, нарочито:

1) ако је то лице информацију, односно запис наменило јавности, односно доставило медију у циљу објављивања;

2) ако се информација, односно запис, односи на личност, појаву или догађај од интереса за јавност, посебно ако се односи на носиоца јавне или политичке функције;

3) ако је лице својим јавним изјавама, односно понашањем у приватном, породичном или професионалном животу привукло пажњу јавности и на тај начин дало повода за објављивање информације, односно записа;

4) ако је информација саопштена, односно ако је запис начињен у јавној скупштинској расправи или у јавној расправи у неком скупштинском телу;

5) ако је објављивање у интересу правосуђа, националне безбедности или јавне безбедности;

6) ако се лице није противило прибављању информације, односно прављењу записа, иако је знало да се то чини ради објављивања;

7) ако је објављивање у интересу науке или образовања;

8) ако је објављивање потребно ради упозорења на опасност (спречавање заразне болести, проналажење несталога лица, спречавања преваре и сл.);

9) ако се запис односи на мноштво ликова или гласова (навијача, концертне публике, демонстраната, уличних пролазника и сл.);

10) ако се ради о запису с јавног скупа;

11) ако је лице приказано као део пејзажа, природе, панораме, насељеног места, трга, улице или као део сличног призора.

ХШ. ОДГОВОР НА ИНФОРМАЦИЈУ И ИСПРАВКА ИНФОРМАЦИЈЕ

Право на одговор

Члан 95.

Лице на које се односи информација, која може да повреди његово право или интерес, може од главног уредника захтевати да, без накнаде, објави одговор у коме оно тврди да је информација неистинита, непотпуна или нетачно пренета.

Ако главни уредник не објави одговор, а за то не постоји неки од разлога за необјављивање одређен овим законом, као и ако одговор објави на непрописан начин, ималац права на одговор може против главног уредника поднети тужбу за објављивање одговора.

У парници ради објављивања одговора расправља се само о чињеницама, одређеним овим законом, од којих зависи обавеза главног уредника да објави одговор.

Право на исправку

Члан 96.

Лице чије су право или интерес повређени неистинитом, непотпуном или нетачно пренетом информацијом може тужбом захтевати да суд главном уреднику нареди да, без накнаде, објави исправку те информације као неистините, непотпуне или нетачно пренете.

У парници ради објављивања исправке расправља се о неистинитости, непотпуности или нетачности пренете информације, као и о томе да ли је информацијом повређено право или интерес тужиоца.

Право осталих лица на одговор и исправку

Члан 97.

За лице неспособно да се само стара о својим интересима, одговор односно тужбу за објављивање одговора и тужбу за објављивање исправке, подноси његов законски заступник, а за правно лице – овлашћени орган правног лица.

Учесник правног лица (члан, орган, запослени) има право на самосталан одговор и исправку, ако се објављена информација односи како на правно лице тако и лично на учесника.

Ако је лице на које се односи информација умрло, право на одговор и исправку, имају: супружник, деца, родитељи, правно лице чији је учесник био умрли кад се информација тиче његовог учешћа у правном лицу, друга лица чију успомену на умрлог може да повреди, односно повређује објављена информација.

Ако је правно лице на које се односи информација престало да постоји, право на одговор и исправку, имају учесници у правном лицу.

Објављивањем одговора и исправке, једног од лица из ст. 3. и 4. овог члана, престаје право на одговор и исправку осталих лица кад се захтевани одговор и исправка, односи на исте делове информације.

Рок за захтев за објављивање одговора

Члан 98.

Захтев за објављивање одговора подноси се главном уреднику у року од 30 дана од дана објављивања информације у дневној новини или дневној радио или телевизијској емисији, односно 60 дана од дана објављивања информације у периодичној новини или повременој радио или телевизијској емисији.

Ако одговор подноси лице чије је пребивалиште или боравиште у иностранству, рок износи 60 дана.

Рок за објављивање одговора

Члан 99.

Главни уредник дужан је да одговор објави без одлагања, а најкасније у другом наредном броју дневних новина, односно у другој наредној дневној емисији од приспећа одговора.

Одговор на информацију која се односи на учесника у изборној кампањи, објављује се у првом наредном броју, односно у првој наредној емисији од приспећа одговора.

Рок за тужбу због необјављивања одговора

Члан 100.

Ако главни уредник не објави одговор, тужба због необјављивања одговора подноси се у року од 30 дана од дана истека рока за објављивање из члана 99. овог закона.

Рок за објављивање одговора на основу пресуде

Члан 101.

Ако усвоји тужбени захтев за објављивање одговора, суд налаже главном уреднику да објави одговор без одлагања, а најкасније у другом наредном броју дневних новина, односно у другој наредној дневној емисији од приспећа пресуде да се одговор објави.

Ако се информација на коју се одговара односи на учесника у изборној кампањи, одговор се објављује у првом наредном броју, односно првој наредној емисији од приспећа пресуде да се одговор објави.

Рок за тужбу за објављивање исправке

Члан 102.

Тужба за објављивање исправке подноси се у року од 90 дана од дана објављивања информације.

Рок за објављивање исправке

Члан 103.

Главни уредник дужан је да исправку објави без одлагања, а најкасније у другом наредном броју дневних новина, односно у другој наредној дневној емисији од приспећа пресуде да се објави исправка.

Ако се информација која се исправља односи на учесника у изборној кампањи, исправка се објављује у првом наредном броју, односно првој наредној емисији од приспећа пресуде да се објави исправка.

Рокови у случају смрти, односно престанка правног лица

Члан 104.

Ако се информација односи на лице које је умрло, односно на правно лице које је престало да постоји, у току рока за тражење објављивања одговора или исправке односно рока за тужбу за објављивање одговора или исправке, рок тече изнова од дана смрти лица, односно од дана престанка правног лица.

Судски пенал и прилог уз тужбу

Члан 105.

Тужилац може тражити да суд туженом нареди објављивање одговора, односно исправке, под претњом плаћања одређеног примереног новчаног износа тужиоцу за случај необјављивања.

Уз тужбу се обавезно прилаже примерак или копија штампаног медија у коме је објављена информација, односно, по могућности, тонски или видео запис емисије у којој је објављена информација.

Налог за достављање аудио, односно аудио-визуелног записа

Члан 106.

Главни уредник медија у којем је објављена информација дужан је да по достављању тужбе за објављивање одговора, односно исправке, а на захтев суда, без одлагања достави суду аудио, односно аудио-визуелни запис емисије.

Подношење више одговора

Члан 107.

Ако овлашћено лице у року поднесе више садржински различитих одговора, било истовремено било један за другим, главни уредник објављује онај који је означен као меродаван.

Ако ниједан одговор није означен као меродаван, главни уредник објављује последњи приспели одговор, а ако су одговори приспели истовремено, објављује онај који је најпотпунији у смислу члана 95. став 1. овог закона.

Начело једнаке делотворности информације и одговора, односно исправке

Члан 108.

Одговор, односно исправка објављује се у истом делу медија, у истом издању, у истој рубрици, на истој страници, са истом опремом, односно у истом делу емисије, као што је била објављена информација на коју се одговара, и то под истим насловом, а уз ознаку „одговор”, односно „исправка”.

Ако опрема информације на коју се одговара, односно која се исправља садржи илустрације (табеле, фотографије, цртеже, видео-запис и др.), може их садржати и одговор, односно исправка.

Одговор, односно исправка објављује се у целости, осим ако је информација на коју се одговара, односно која се исправља објављивана у наставцима, а обим одговора, односно исправке изискује објављивање у наставцима.

Ако је емисија у којој је објављена информација на коју се одговара, односно која се исправља била једина или последња у серији, одговор, односно исправка објављује се у најсроднијој емисији или у најприближнијем термину.

Ако је медиј у коме је објављена информација на коју се одговара, односно која се исправља престао да постоји, одговор, односно исправка објављује се у сродном медију на трошак лица које је било издавач или главни уредник у време објављивања информације на коју се одговара, односно која се исправља, односно на трошак правног следбеника издавача.

Ако се у истом медију поново објављује информација за коју је објављен одговор, мора се истовремено означити да је објављен одговор, чији је, кад и где је објављен, а на захтев, објавити и одговор.

Ако се у медију поново објављује информација за коју је објављена исправка, мора се истовремено објавити и исправка.

Ако се у другом медију објављује информација за коју је објављен одговор, односно исправка, мора се на захтев објавити одговор, односно исправка.

Одговор, односно исправка објављује се на језику на којем је објављена информација на коју се одговара, односно која се исправља.

Ако је одговор, односно исправка написана на језику који је различит од језика на којем је објављена информација на коју се одговара, односно која се исправља, главни уредник дужан је да објави одговор, односно исправку, ако лице које има право на одговор, односно исправку, преведе о свом трошку одговор, односно исправку, на језик на којем је објављена информација на коју се одговара, односно која се исправља.

Забрана преиначења и коментарисања одговора и исправке

Члан 109.

Одговор, односно исправка објављује се без измена, изостављања и допуна.

Дозвољене су најнеопходније лекторске измене које не мењају смисао.

Ако је објављени одговор, односно исправка, преиначена у целости или делом, главни уредник је дужан, да на захтев, објави изворни текст одговора, односно исправке, односно изворне делове одговора, односно исправке.

Није допуштено коментарисати одговор, односно исправку у истом броју медија, односно у истој емисији у којој се објављује одговор, односно исправка, нити у другим емисијама на дан објављивања одговора, односно исправке.

Разлози за необјављивање одговора

Члан 110.

Главни уредник није дужан да објави одговор, односно суд неће наредити главном уреднику да објави одговор:

- 1) ако је одговор поднело лице на које се информација не односи или друго неовлашћено лице;
 - 2) ако је већ објављен одговор исте садржине неког од овлашћених лица;
 - 3) ако је у истом медију у другом, једнако вредном облику већ објављена реакција овлашћеног лица исте садржине (као интервју, изјава и друго);
 - 4) ако није правноснажно окончана парница ради објављивања раније поднетог одговора на исту информацију;
 - 5) ако у захтеву за објављивање одговора подносилац није навео своје име и адресу, односно назив и седиште, као и ако није потписао одговор лично, односно ако уз одговор који је поднет преко пуномоћника није приложено специјално пуномоћје;
 - 6) ако се одговор не односи на информацију на коју подносилац тврди да одговара;
 - 7) ако није означена информација на коју се одговара (наслов информације, број и страница новина где је објављена, назив емисије и време емитовања и сл.), а главни уредник не може да утврди на коју се информацију односи;
 - 8) ако се одговор односи на мишљење, а не на тврдњу о чињеницама, или ако одговор не садржи тврдњу о чињеницама, већ мишљење;
 - 9) ако се одговором не оспорава истинитост, потпуност или тачност преноса информације, као и ако се одговор односи на информацију која може бити неистинита, непотпуна или нетачно пренета, али не повређује право или интерес лица;
 - 10) ако одговор није на језику на којем је објављена информација на коју се одговара, нити је накнадно преведен на тај језик;
 - 11) ако је одговор непримерено дужи од информације, а подносилац га не скрати у року за подношење одговора;
 - 12) ако је одговор поднет по истеку рока за подношење одговора;
 - 13) ако је одговор нечитљив, неразумљив или бесмислен, а није уређен пре истека рока за подношење одговора;
 - 14) ако објављивање одговора због његове садржине може изазвати забрану дистрибуције информације, казнену или грађанско-правну одговорност;
 - 15) ако је већ објављена исправка исте информације на коју се одговара или ако је на други начин постигнут учинак ради кога се тражи објављивање одговора, осим ако се ради о поновљеном објављивању информације;
 - 16) ако је истинитост, потпуност или тачност преноса информације на коју се одговара очигледна, општепозната или утврђена правноснажним актом надлежног органа;
 - 17) ако се садржина информације на коју се одговара подудара са садржином информације коју је ауторизовало лице које захтева објављивање одговора;
 - 18) ако је неистинитост, непотпуност или нетачност преноса информације на коју се одговара таква да не утиче на истинитост, потпуност или тачност саме информације;
 - 19) ако се одговор односи на информацију саопштenu у јавној скупштинској расправи, јавној расправи у неком скупштинском телу или у судском поступку.
- Разлози за необјављивање одговора важе и за необјављивање дела одговора.

Обавештавање о разлогу необјављивања одговора

Члан 111.

Ако се новине издају, односно радио или телевизијска емисија објављује у размацима дужим од 30 дана, главни уредник дужан је да у року од седам дана од дана пријема захтева за објављивање одговора обавести подносиоца захтева о разлогу због кога одбија да објави одговор.

Разлози да суд не нареди објављивање исправке

Члан 112.

Суд неће наложити главном уреднику да објави исправку или део исправке: ако тужилац не докаже да је објављена информација неистинита, непотпуна или нетачно пренета; ако је информација неистинита, непотпуна или нетачно пренета, а суд утврди да не повређује право лица на које се односи; ако постоји неки од разлога за необјављивање наведених у члану 110. став 1. тач. 1), 2), 4) и 6)–18) овог закона, који сходно важе за исправку.

XIV. ДРУГИ ОБЛИЦИ СУДСКЕ ЗАШТИТЕ

Садржина тужбених захтева

Члан 113.

Ако се објављивањем информације, односно записа повређује претпоставка невиности, забрана говора мржње, права и интереси малолетника, забрана јавног излагања порнографског садржаја, право на достојанство личности, право на аутентичност, односно право на приватност, у складу са одредбама овог закона, тужбом се може захтевати:

- 1) утврђивање да је објављивањем информације, односно записа повређено право, односно интерес;
- 2) пропуштање објављивања, као и забрана поновног објављивања информације, односно записа;
- 3) предаја записа, уклањање или уништење објављеног записа (брисање видео записа, брисање аудио записа, уништење негатива, одстрањење из публикација и слично).

Активна легитимација

Члан 114.

Право на подношење тужбе из члана 113. има лице које је лично повређено објављивањем информације, односно записа.

Право на подношење тужбе из става 1. овог члана има и правно лице чија делатност има за циљ заштиту људских права у случају повреде забране говора мржње и права и интереса малолетника.

Ако се информација, односно запис односи на одређено лице, правно лице из става 2. овог члана може поднети тужбу само уз пристанак лица на које се информација односи.

Пасивна легитимација

Члан 115.

Тужба из члана 113. овог закона подноси се против главног уредника медија у коме је информација, односно запис објављен.

Привремена забрана поновног објављивања информације

Члан 116.

Лице чије би право било повређено објављивањем информације, односно записа из члана 113. овог закона може захтевати да суд привременом мером, најдуже до правноснажног окончања поступка, забрани главном уреднику да поново објави исту информацију, односно запис.

Подносилац тужбе мора учинити вероватним да постоји конкретна опасност да ће информација, односно запис бити поново објављен, као и да би се поновним објављивањем информације, односно записа повредило његово право или интерес из члана 113. овог закона.

Суд о предлогу за одређивање привремене мере мора одлучити без одлагања, а најкасније у року од 48 сати од подношења предлога.

Приговор против одлуке о одређивању привремене мере изјављује се у року од 48 сати од пријема одлуке, а суд о приговору одлучује у року од 48 сати.

Судски пенал

Члан 117.

Уз тужбу из члана 113. тач. 2) и 3) овог закона, као и уз предлог за привремену забрану поновног објављивања информације из члана 116. овог закона може се захтевати да надлежни суд запрети главном уреднику да ће платити примерени новчани износ тужиоцу ако поступи противно одлуци суда.

Примена других одредаба овог закона

Члан 118.

На тужбе из члана 113. овог закона сходно се примењују одредбе чл. 104, 105. став 2. и члана 106. овог закона.

XV. ИНФОРМАЦИЈА О ИСХОДУ КРИВИЧНОГ ПОСТУПКА

Право на објављивање информације

Члан 119.

Ако је у медију објављена информација да је против одређеног лица покренут кривични поступак, то лице има право, кад се поступак оконча, да од главног уредника захтева да, без накнаде, објави информацију о правноснажном обустављању поступка, одбијању оптужбе, односно ослобађању од одговорности.

Ако главни уредник не објави информацију о правноснажном обустављању поступка, одбијању оптужбе, односно ослобађању од одговорности, а не постоји неки од разлога за необјављивање одређен овим законом, као и ако информацију објави на непрописан начин, ималац права може против главног уредника поднети тужбу за објављивање информације.

Рок за захтев и садржај информације

Члан 120.

Захтев из члана 119. овог закона подноси се главном уреднику најкасније у року од 30 дана од дана правноснажног окончања кривичног поступка.

Информација чије се објављивање тражи може да садржи само чињенице које се односе на правноснажно окончање поступка, а не и мишљење и коментар поводом првобитне информације.

Рок за објављивање информације

Члан 121

Информација из члана 119. овог закона објављује се без одлагања, а најкасније у другом наредном броју дневних новина, односно у другој наредној дневној емисији од приспећа захтева за њено објављивање.

Разлози за необјављивање информације

Члан 122.

Главни уредник није дужан да објави информацију, односно део информације из члана 119. овог закона:

- 1) ако објављивање захтева неовлашћено лице;
- 2) ако је у истом медију већ објављена садржински истоветна, истинита и потпуна информација о окончању кривичног поступка;
- 3) ако овлашћено лице у захтеву за објављивање није навело своје име и адресу, односно назив и седиште;
- 4) ако у захтеву није означена првобитна информација, а не може се једноставно утврдити на коју се информацију односи;
- 5) ако информација садржи само мишљење или коментар поводом првобитне информације,
- 6) ако је информација или део информације о правноснажном обустављању поступка, одбијању оптужбе, односно ослобађању од одговорности неистинита;

7) ако је информација непримерене дужине, а подносилац је не скрати на захтев главног уредника медија у року од 15 дана од дана достављања захтева;

8) ако је захтев за објављивање информације поднет по истеку рока;

9) ако је садржина информације или дела информације таква да би њено објављивање изазвало казнену или грађанско правну одговорност.

Примена других одредаба овог закона

Члан 123.

На објављивање информације о исходу кривичног поступка сходно се примењују одредбе чл. 100, 101, 104–106, 108. и 109. овог закона.

XVI. НАКНАДА ШТЕТЕ

Право на накнаду штете

Члан 124.

Лице на које се односи информација чије је објављивање у складу са овим законом забрањено, а које због њеног објављивања трпи штету, има право на накнаду материјалне и нематеријалне штете у складу са општим прописима и одредбама овог закона, независно од других средстава правне заштите која том лицу стоје на располагању у складу са одредбама овог закона.

Право на накнаду штете из става 1. овог члана има и лице којем није објављен одговор, исправка или друга информација чије је објављивање наложено одлуком надлежног суда, а које због необјављивања трпи штету.

Одговорност новинара и главног уредника

Члан 125.

Новинар, односно главни уредник одговара за штету насталу објављивањем информације из члана 124. став 1. овог закона, ако се докаже да је штета настала његовом кривицом.

Објективна одговорност издавача

Члан 126.

Издавач одговара за штету насталу објављивањем информације из члана 124. став 1. овог закона, као и за пропуштање објављивања информације из члана 124. став 2. овог закона, без обзира на кривицу.

Солидарна одговорност

Члан 127.

Новинар, главни уредник и издавач солидарно одговарају за штету насталу објављивањем информације из члана 124. став 1. овог закона, као и за пропуштање објављивања информације из члана 124. став 2. овог закона.

Солидарна одговорност из става 1. овог члана не везује се за новинара, главног уредника и издавача другог медија.

Искључење одговорности

Члан 128.

Новинар, главни уредник и издавач не одговарају за штету ако је информација:

- 1) верно пренета из јавне скупштинске расправе или јавне расправе у скупштинском телу;
- 2) верно пренета из судског поступка, у складу са овим законом;
- 3) верно пренета с јавног скупа, а новинар је поступао с дужном новинарском пажњом;
- 4) садржана у документу органа јавне власти на који се примењује закон којим се уређује слободан приступ информацијама од јавног значаја, а јавност има оправдани интерес да за њу зна;
- 5) објављена у емисији која се емитује уживо, а новинар је поступао с дужном новинарском пажњом.

За штету проузроковану објављивањем неистините или непотпуне информације која потиче од органа јавне власти одговара Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе чији је то орган, без обзира на кривицу.

Висина накнаде штете

Члан 129.

Приликом одлучивања о висини накнаде штете, суд посебно цени:

- 1) да ли је тужилац покушао да умањи штету коришћењем других средстава правне заштите у складу са одредбама овог закона;
- 2) да ли је тужени онемогућио тужиоцу да умањи штету објављивањем одговора, исправке или друге информације на основу одлуке надлежног суда.

Рок за тужбу за накнаду штете

Члан 130.

Тужба за накнаду штете подноси се у року од шест месеци од дана објављивања информације из члана 124. став 1, односно од дана када је тужени био дужан да објави информацију из члана 124. став 2. овог закона.

XVII. ПРАВО НА ДЕО ДОБИТИ

Члан 131.

Ако је објављеном информацијом, односно записом повређено лично достојанство, аутентичност, односно приватност лица, повређени има право да од издавача тужбом захтева део добити остварене објављивањем информације, односно записа, сразмерно томе колико је објављивање допринело остварењу добити, независно од других средстава правне заштите која том лицу стоје на располагању у складу са одредбама овог закона.

XVIII. ОБЈАВЉИВАЊЕ ПРЕСУДЕ

Члан 132.

По захтеву тужиоца у парницама по тужби из чл. 113, 124. и 131. овог закона, суд налаже главном уреднику да правноснажну пресуду објави без коментара и без одлагања, о свом трошку, а најкасније у другом наредном броју новина, односно у другој наредној радио или телевизијској емисији од дана када је пресуда постала правноснажна.

На објављивање пресуде из става 1. овог члана сходно се примењују одредбе члана 105. став 1. и чл. 108. и 119. овог закона.

XIX. ЗАЈЕДНИЧКЕ ОДРЕДБЕ ПОСТУПКА ПРАВНЕ ЗАШТИТЕ

Надлежност суда

Члан 133.

Тужба у поступку правне заштите на основу чл. 95, 96, 97. и 113, члана 119. став 2, чл. 124. и 131. овог закона подноси се надлежном суду у складу са законом.

Хитност поступка

Члан 134.

Поступак у парници по тужби из члана 133. овог закона је хитан.

Главна расправа

Члан 135.

У парници по тужби из члана 133. овог закона не заказује се припремно рочиште.

У парници по тужби за објављивање одговора од туженог се не тражи да поднесе одговор на тужбу, а у парницама по осталим тужбама суд налаже туженом да одговори на тужбу у року од осам дана од дана достављања тужбе.

У парници по тужби за објављивање одговора прво рочиште за главну расправу одржава се у року од осам дана од дана када је суд примио тужбу, а у парницама по осталим тужбама у року од 15 дана од дана пријема одговора на тужбу, односно од истека рока за одговор на тужбу.

У позиву тужиоцу назначује се да ће се у случају његовог изостанка с првог или било ког каснијег рочишта, сматрати да је тужбу повукао, а у позиву туженом – да се пресуда може донети у случају његовог изостанка с првог рочишта, као и да се у случају

његовог изостанка с каснијег рочишта, пресуда доноси на основу до тада утврђеног чињеничног стања.

У парници по тужби из члана 133. овог закона нема мировања поступка.

У парници по тужби за објављивање одговора може се тражити повраћај у пређашње стање у року од једног дана од дана престанка изузетних околности, а у року од пет дана од дана пропуштања процесне радње.

Доношење пресуде и пресуда

Члан 136.

Суд доноси и јавно објављује пресуду одмах по закључењу главне расправе.

Оверени препис пресуде доставља се странкама у року од три дана од дана доношења пресуде.

Жалба

Члан 137.

Против пресуде странке могу изјавити жалбу у року од осам дана од дана достављања преписа пресуде.

Жалба се доставља противној страни на одговор без одлагања, а најдоцније у року од три дана од дана пријема жалбе.

Рок за одговор на жалбу износи три дана од дана пријема.

У парници по тужби за објављивање одговора жалба се не доставља противној страни на одговор.

У парници по тужби за објављивање одговора не примењују се одредбе о предаји поднеска телеграфским путем, предвиђене законом којим се уређује парнични поступак.

Благовремену и дозвољену жалбу, заједно са свим списима, првостепени суд доставља другостепеном суду у року од пет дана од дана пријема одговора на жалбу, односно по истеку рока за одговор на жалбу, а ако се ради о парници по тужби за објављивање одговора у року од два дана од дана пријема жалбе.

Другостепени суд одлучује о жалби у року од осам дана од дана пријема жалбе са списима, односно у року од пет дана од дана пријема жалбе са списима ако се ради о парници по тужби за објављивање одговора.

Ревизија

Члан 138.

Ревизија је дозвољена против другостепене пресуде ако је тужбени захтев одбијен, а изјављује се у року од 15 дана од дана достављања другостепене пресуде.

Рок за одговор на ревизију је 15 дана од дана достављања ревизије.

У парници по тужби за накнаду штете и по тужби за остваривање права на део добити, ревизију из става 1. овог члана могу изјавити и тужилац и тужени.

Против пресуде другостепеног суда у парници по тужби за објављивање одговора не може се изјавити ревизија.

Достављање правноснажне пресуде издавачу

Члан 139.

Ако издавач није био обухваћен тужбом из члана 133. овог закона, оверени препис правноснажне пресуде доставља се истовремено и издавачу.

Промена главног уредника

Члан 140.

Ако се после подношења тужбе промени главни уредник, а тужилац не преиначи тужбу до закључења главне расправе, суд одбацује тужбу.

За преиначење тужбе из става 1. овог члана није потребан пристанак ни првобитно туженог ни новог главног уредника.

До закључења главне расправе тужилац може преиначити садржину тужбеног захтева без пристанка туженог.

Суд неће дозволити да се тужба преиначи ако утврди да се тиме злоупотребљавају процесна овлашћења, а нарочито ако је било више преиначења, о чему суд доноси посебно решење против кога је дозвољена посебна жалба.

Ако се главни уредник промени после доношења правноснажне пресуде, обавезе утврђене у пресуди прелазе на новог главног уредника, осим ако се ради о пресуди донетој по тужби за накнаду штете.

Последица прекорачења рокова

Члан 141.

Ако суд прекорачи рокове из члана 135. став 3, члана 136. став 2, члана 137. ст. 6. и 7. овог закона, председник суда, на предлог тужиоца, без одлагања додељује предмет у рад другом већу.

Радње које је предузело веће коме је предмет првобитно додељен у рад и радње странака које су пред тим већем предузете остају у важности и не морају се понављати.

Трошкови поступка

Члан 142.

Тужени сноси трошкове поступка по тужби из чл. 95, 96, 97. и 113. и члана 119. став 2. и ако је објављивањем одговора, исправке или на други начин отклонио стање повреде права тужиоца пре окончања поступка.

Примена правила парничног поступка

Члан 143.

Ако овим законом није другачије одређено, у парницама по тужби из члана 133. овог закона сходно се примењују одредбе закона којима се уређује парнични поступак.

XX. НАДЗОР

Члан 144.

Надзор над спровођењем овог закона врши орган државне управе надлежан за послове јавног информисања, а на територији аутономне покрајине надзор над спровођењем овог закона врши покрајински орган управе надлежан за послове јавног информисања као поверени посао.

Члнa 145.

Инспекцијски надзор над применом овог закона и прописа донетих на основу овог закона врши министарство.

На територији аутономне покрајине, инспекцијски надзор над применом овог закона и прописа донетих на основу овог закона врши надлежни орган аутономне покрајине, као поверени посао.

XXI. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Привредни преступи

Члан 146.

Новчаном казном од 100.000 динара до 1.000.000 динара казниће се за привредни преступ правно лице – издавач који не поступи по упозорењу надлежног органа у поступку утврђивања угрожавања медијског плурализма (члан 55. став 3).

За привредни преступ из става 1. овог члана, новчаном казном од 10.000 динара до 200.000 динара казниће се и одговорно лице у издавачу.

Члан 147.

Новчаном казном од 100.000 динара до 1.000.000 динара казниће се за привредни преступ правно лице које се бави дистрибуцијом медија супротно одредби члана 70. став 1. овог закона.

За привредни преступ из става 1. овог члана, новчаном казном од 10.000 динара до 200.000 динара казниће се и одговорно лице у правном лицу које је дистрибутер медија.

Прекршаји

Члан 148.

Новчаном казном од 50.000 динара до 150.000 динара казниће се за прекршај физичко лице које издаје новине или пружа услуге радио, односно телевизијског програма, а није регистровано за обављање делатности (члан 39. став 2).

Члан 149.

Новчаном казном од 100.000 динара до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице – издавач:

1) ако изда медиј без импресума прописане садржине или ако не објави импресум на прописан начин (чл. 42–44.);

2) ако у року од 15 дана не пријави настале промене података који се воде у Регистру (члан 48.);

3) ако је за главног уредника именовано лице које ужива имунитет од одговорности, односно лице које нема пребивалиште на територији Републике Србије (члан 64. ст. 4. и 5.);

4) ако не испуњава обавезу чувања записа (члан 80.);

5) ако не стави медијски запис на увид или не изради копију у складу са одредбама овог закона (чл. 81–83.).

За прекршај из ст. 1. овог члана, новчаном казном од 10.000 динара до 150.000 динара казниће се и одговорно лице издавача.

За прекршај из ст. 1. овог члана, новчаном казном од 10.000 динара до 150.000 динара казниће се и предузетник-издавач.

Члан 150.

Новчаном казном од 50.000 динара до 150.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице у органу јавне власти:

1) ако не распише јавни конкурс за остваривање јавног интереса у области јавног информисања (члан 20. ст. 3. и 4.);

2) ако не објави све податке и документе везане за јавни конкурс или за евалуацију пројеката (чл. 20. став 7., 25. ст. 8. и 10., 26. став 10., 27. ст. 8. и 11. и члан 28. ст. 1. и 5.);

3) ако објави конкурс који не садржи елементе приписане законом (члан 21.);

4) ако пропише критеријуме који стављају у повољнији положај одређеног издавача медија прописивањем неоправданих критеријума (члан 23. став 10.);

5) ако супротно закону донесе одлуку о именовању комисије која врши оцену пројеката поднетих на конкурс (члан 25. ст. 3. – 6.);

6) ако не донесе одлуку о расподели средстава у року од 90 дана од дана закључења конкурса (члан 26. став 2.);

7) ако не сачини извештај о спроведеним конкурсима у текућој години (члан 27. став 8.);

8) ако не спроведе оцену реализације пројеката подржаних на конкурсима у току претходне календарске године (интерна евалуација) (члан 27. став 9.);

9) ако најмање једном у три године не ангажује стручна лица која ће за потребе органа који расписује конкурс спровести оцену реализације пројеката подржаних на конкурсима у току претходне календарске године (екстерна евалуација) (члан 27. став 10.);

10) ако не спроведе анализу потреба за медијским садржајима (члан 28.);

11) ако у року од 15 дана не достави Регистру податке о додели средстава (члан

47. став 6.).

Члан 151.

Новчаном казном од 50.000 динара до 150.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице у органу јавне власти и правном лицу које је у претежном делу у државној својини или које се у целини или претежним делом финансира из јавних прихода ако суфинансира пројекте или на други начин помаже издавача чији медиј није регистрован, односно ако се оглашава или користи друге услуге медија који није регистрован (члан 52.).

Члан 152.

Новчаном казном од 10.000 динара до 200.000 динара казниће се предузетник издавач који не поступи по упозорењу надлежног органа у поступку утврђивања угрожавања медијског плурализма (члан 55. став 3).

Новчаном казном од 200.000 динара до 400.000 динара казниће се за прекршај предузетник дистрибутер који поступи супротно одредбама члана 70. став 1. овог закона.

Члан 153.

Новчаном казном од 50.000 динара до 150.000 динара казниће се за прекршај главни уредник медија:

1) ако се у објављеној информацији неко означи учиниоцем каквог кажњивог дела, односно кривим или одговорним пре правноснажности одлуке суда или другог надлежног органа (члан 85.);

2) ако садржај медија који може угрозити развој малолетника није јасно и видно означен, односно ако је малолетник учињен препознатљивим у објављеној информацији која је подесна да повреди његово право или интерес (чл. 89, 90. став 2. и члан 92. став 2).

3) ако не достави суду тонски, односно видео запис емисије, на захтев суда (члан 106.).

XXII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 154.

Поступци започети пре ступања на снагу овог закона спровешће се по одредбама Закона о јавном информисању и медијима („Службени гласник РС”, бр. 83/14, 58/15 и 12/16 - аутентично тумачење).

Члан 155.

Издавач је дужан да у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона, уколико то већ није учинио, региструје податке о медију из члана 47. став 1. тач. 2) и 8).

Уколико издавач не региструје податке из става 1. овог члана у прописаном року регистратор ће медиј избрисати из Регистра по службеној дужности, без доношења посебног акта о брисању.

Произвођачи медијског садржаја дужни су да у року од шест месеци од дана успостављања Евиденције поднесу пријаву за евидентирање података који се уписују у Евиденцију произвођача медијских садржаја.

Члан 156.

Поступци приватизације издавача који су започети до дана ступања на снагу овог закона, окончаће се у складу са прописима којима се уређују услови и поступак промене власништва јавног капитала и са одредбама овог закона.

Приватизација издавача из става 1. овог члана врши се на начин којим се купац медија обавезује да обезбеди континуитет у производњи медијских садржаја од јавног интереса, у периоду од две године од дана закључивања уговора о продаји капитала, а уговором о продаји капитала се могу одредити и друге обавезе купца, по правилу у трајању од две године од дана закључивања уговора о продаји капитала.

Континуитет у производњи медијских садржаја из става 2. овог члана за електронске медије подразумева обавезу одржавања удела програмског времена у складу са програмском шемом која је важила у периоду од 12 месеци пре дана ступања на снагу овог закона.

Континуитет у производњи медијских садржаја из става 2. овог члана за штампане медије подразумева обавезу одржавања уређивачке концепције коју је усвојио надлежни орган издавача, а која је важила у том медију у периоду од 12 месеци пре ступања на снагу овог закона.

Министарство надлежно за послове привреде контролише испуњење уговорних обавеза купца из става 3. овог члана на основу извештаја Регулаторног тела за електронске медије.

Министарство надлежно за послове привреде контролише испуњење уговорних обавеза купца из става 4. овог члана на основу налаза судског вештака, који купац доставља министарству надлежном за послове привреде једном годишње за време трајања уговора о продаји капитала.

Ако капитал издавача не буде продат у року од 2 године од дана ступања на снагу овог закона, поступак продаје капитала се обуставља, а капитал издавача се приватизује преносом капитала на запослене без накнаде у даљем року од 6 месеци.

Капитал издавача који се након ступања на снагу овог закона пренесе у Регистар акција и удела пренетих после раскида уговора закљученог у поступку приватизације који води министарство надлежно за послове привреде у складу са Законом о приватизацији, приватизује се преносом капитала на запослене без накнаде у року од шест месеци од дана раскида уговора о продаји капитала.

У случају да запослени не прихвате пренос бесплатних акција у складу са ст. 7. и 8. овог члана, медиј престаје да постоји и брише се из Регистра медија, по службеној дужности на основу обавештења министарства надлежног за послове привреде да запослени нису прихватили бесплатни пренос акција, а издавач је дужан да донесе одлуку о престанку рада медија и промени делатности.

Члан 157.

У поступку приватизације издавача министарство надлежно за послове привреде пре закључења уговора о продаји капитала за електронске медије упућује Регулаторном телу за електронске медије захтев за давање мишљења о постојању односно непостојању стања којим се нарушава медијски плурализам од стране купца, сходно одредбама чл. 53, 54. и 55. овог закона и одредаба Закона о електронским медијима који се односе на нарушавање медијског плурализма.

Регулаторно тело за електронске медије доставља министарству надлежном за послове привреде мишљење из става 1. овог члана у року од 20 дана од дана пријема захтева.

Министарство надлежно за послове привреде доставља Регулаторном телу за електронске медије уговор о продаји капитала за електронске медије у року од три дана од дана закључења уговора о продаји капитала издавача медија.

Регулаторно тело за електронске медије доставља писани акт о извршењу обавезе купца, односно обезбеђењу континуитета у производњи медијских садржаја од јавног интереса за електронске медије, за период од 12 месеци од дана закључења уговора о продаји капитала, у уговореном року трајања обавезе, односно увек када се утврди одступање од обавезе континуитета у производњи медијских садржаја од јавног интереса које захтева и предузимање мера из надлежности министарства за послове привреде.

Регулаторно тело за електронске медије доставља министарству надлежном за послове привреде писани акт из става 4. овог члана у року од 30 дана од истека релевантног периода за који се писани акт подноси.

Регулаторно тело за електронске медије доставља министарству надлежном за послове привреде и обавештења о одузимању дозволе за пружање медијске услуге, односно о брисању електронског медија из Регистра медијских услуга.

Члан 158.

Влада ће у року од 120 дана од дана ступања на снагу овог закона донети подзаконски акт предвиђен чланом 13. овог закона.

Министарство надлежно за послове информисања дужно је да у року од 120 дана од дана ступања на снагу овог закона донесе подзаконске акте предвиђене чл. 25, 27, 28, 30, 31, 33 и 51. овог закона.

Члан 159.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о јавном информисању и медијима („Службени гласник РС”, бр. 83/14, 58/15 и 12/16 – аутентично тумачење).

Члан 160.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, осим чл. 31. – 34., члана 47. став 1. тач. 11) – 14) и став 2. који почињу да се примењују од 1. јануара 2025. године.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

1. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење Закона о јавном информисању и медијима садржан је у члану 97. тачка 10. Устава Републике Србије где је прописано да Република Србија уређује и обезбеђује „систем јавног информисања”.

2. РАЗЛОЗИ И ЦИЉЕВИ ДОНОШЕЊА ЗАКОНА О ЈАВНОМ ИНФОРМИСАЊУ И МЕДИЈИМА

Систем јавног информисања у свакој земљи има посебан значај за развој демократских односа у друштву и регулише се законом. Устав Републике Србије гарантује слободу мишљења и изражавања и гарантује слободу медија у складу са највишим међународним стандардима и стандардима земаља Европске Уније. Законским правилима уређује се начин остваривања права загарантованих Уставом. У првом реду законом се обезбеђује и штити слобода изношења, примања и размене информација, ставова и мишљења путем медија и штити се право грађана на истинито, потпуно и благовремено информисање. Значај области јавног информисања, и посебно улоге коју у њој имају медији, захтева континуирано праћење ове области и стално унапређивање и усклађивање законског оквира са стандардима садржаним у међународним документима, нарочито документима Уједињених нација, Европске уније и Савета Европе, али и са стандардима произашлих из праксе појединих институција које се баве заштитом људских права, нарочито Европског суда за људска права. Реч је о области друштвеног живота која је веома динамична и у сталном развоју, а на коју огroman утицај имају и различита техничко-технолошка достигнућа.

Потреба за темељним редефинисањем и унапређењем система јавног информисања, па самим тим и Закона о јавном информисању, јасно је исказана кроз Стратегију развоја система јавног информисања у Републици Србији за период 2020 – 2025. године, коју је Влада Републике Србије усвојила 30. јануара 2020. године („Службени гласник РС”, број 11/20). У Акционом плану за спровођење Стратегије, као најважнија активност предвиђено је да се изради Нацрт закона о изменама и допунама Закона о јавном информисању и медијима.

До сада важећи Закон о јавном информисању („Службени гласник РС”, бр. 83/14, 58/15 и 12/16 – аутентично тумачење), донет је 2014. године. Као најопштији закон у области јавног информисања и медија, Закон је у највећој мери пратио тадашње међународне стандарде. Стандарди су се у међувремену унапредили, пракса спровођења закона показала је одређене недостатке и недоречености, те је настала неопходност и потреба да овај закон буде измењен и допуњен. Рад на измени постојећег закона је кренуо у правцу измена и допуна али је након завршетка рада и констатације да је број предложених измена и број нових чланова већи од половине чланова важећег закона одлучено је да се изради нов законски текст.

3. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА

И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Закон садржи XXII главе и 160. чланова.

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ (чл. 1–14)

Основне одредбе Закона одређују начин остваривања слободе јавног информисања, као и циљ и предмет законског регулисања ове области. Чланом 1. Закона, утврђено је да се јавно информисање остварује путем медија. У члану 2. Закона, набројани су циљеви законског регулисања у овој области. Овим чланом је утврђено да се законским правилима на првом месту жели обезбедити и заштитити слобода изношења, примања и размене информација, идеја и мишљења путем медија у циљу унапређивања вредности демократског друштва, спречавања сукоба и очувања мира, истинитог, благовременог, веродостојног и потпуног информисања и омогућавања слободног развоја личности.

Одредба члана 3. Закона одређује предмет законског регулисања. У том смислу се каже да се законом ближе уређује начин остваривања слободе јавног информисања, која посебно обухвата: слободу прикупљања, објављивања и примања информација, слободу формирања и изражавања ставова и мишљења, слободу штампања и дистрибуције новина и слободу производње, пружања и емитовања аудио и аудио-визуелних медијских услуга, слободу ширења информација путем интернета и на другим платформама, као и слободу издавања медија и обављања делатности јавног информисања. На овај начин, законским одредбама покривају се сви појединачно одређени аспекти слободе јавног информисања, од слободе стварања и дистрибуције медијских садржаја, до обезбеђивања услова за слободно издавање медија и обављање делатности у оквиру система јавног информисања. Предмет Закона је и утврђивање начела јавног информисања, дефинисање јавног интереса у јавном информисању, обезбеђивање и расподела средстава за остваривање јавног интереса, формирање Јединственог информационог система за спровођење и праћење суфинансирања пројеката у области јавног информисања, обавеза идентификације медија, јавност података о медијима и произвођачима медијског садржаја, регистар медија и евиденција произвођача медијског садржаја, заштита медијског плурализма, право новинара на раду и поводом рада, положај уредника и новинара, професионалних удружења новинара и представника страних медија, дистрибуција медија и медијских садржаја, привремено чување и увид у медијски запис, посебна права и обавезе у јавном информисању, информације о личности, средства и поступци правне заштите, надзор над применом одредаба закона, као и казнене одредбе. Овим чланом Закона одређено је да термини који имају родно значење, а изражени су у мушком роду подразумевају женски и мушки пол лица на које се односе.

У оквиру основних одредаба садржана су и начела на којима се заснива слобода јавног информисања.

Прво начело (члан 4.) јесте оно које се односи на гаранције слободе јавног информисања, а на првом месту забрана цензуре. Даље, и компатибилно са забраном цензуре, ово начелно правило обухвата такође и забрану дискриминације новинара и других медијских посленика, као и других лица, међу којима су и они којима су информације намењене, и то према њиховим политичким уверењима или другом личном својству. Осим дискриминације, у оквиру одредби о слободи јавног информисања посебно се забрањују акти који су усмерени на угрожавање слободног протока информација у медијима, као што је вршење притиска, претња или уцењивање уредника, новинара и извора информације. Посебна пажња се такође посвећује кажњавању за акте насиља над новинарима, а затим се каже да се слобода јавног информисања не сме

повређивати злоупотребом службеног положаја и јавних овлашћења, својинских и других права, као и утицајем и контролом над средствима за штампање и дистрибуцију новина или мрежама електронских комуникација које се користе за дистрибуцију медијских садржаја, односно платформама посредством којих се врши дистрибуција медијских садржаја.

Друго начело (члан 5.) везује се за остваривање права јавности да буде обавештена о питањима од интереса за јавност. Због тога се овим начелом утврђује да се у медијима слободно објављују информације и изражавају ставови и мишљења о појавама, догађајима и личностима о којима јавност има оправдани интерес да зна, без обзира на начин прибављања информација, а да са друге стране свако има право да дође до информација, односно буде обавештен о стварима од интереса за јавност.

Треће начело (члан 6.) везује се за заштиту медијског плурализма и забране монопола у области јавног информисања. Да би се грађанима омогућило формирање сопственог мишљења о појавама, догађајима и личностима, обезбеђује се разноврсност извора информација и разноврсност садржаја. Ово начело прокламује да је забрањен сваки вид монопола у области јавног информисања ради заштите конкуренције и разноврсности идеја и мишљења, као и да нико не може имати монопол на оснивање, односно дистрибуцију медија.

Четврто начело (члан 7.) се тиче омогућавања доступности јавности података о медијима ради формирања сопственог мишљења о веродостојности и поузданости информација, ставова и мишљења објављених у медијима као и ради сагледавања могућег утицаја медија на јавно мњење и заштиту медијског плурализма.

Пето начело (члан 8.) говори о положају носиоца јавних, односно политичких функција. Да би се осигурала несметана комуникација између грађана и политичара, као и оних који се налазе на државним функцијама, односно функцијама власти, и то у циљу јавне контроле њиховог рада, предвиђене су одредбе о томе да су те личности дужне да трпе изношење критичких мишљења која се односе на резултате њиховог рада и политику коју воде.

Начелне одредбе садрже правила која су обавезна за медијске посленике. Реч је о обавези новинарске пажње, која се односи на уреднике и новинаре (члан 9.). Уредник и новинар дужни су да са пажњом примереном околностима и у складу са правилима новинарске струке, а пре објављивања информације о некој појави, догађају или личности, провере њено порекло, истинитост и потпуност. Такође, обавеза новинарске пажње подразумева и посебне обавезе уредника и новинара у процесу преношења информација, односно дужност да преузете информације, ставове и мишљења пренесу веродостојно и потпуно, као и дужност да наведу назив другог јавног гласила из кога преузимају информације које објављују. Кад је у питању преузимање информација између уређивачки обликованих интернет страница предвиђена је обавеза постављања уређивачки обликоване интернет странице са које се садржај преузима.

Посебна обавеза, предвиђена чланом 10. Закона, односи се на установе јавних медијских сервиса и друге медије који пружају услуге по начелима јавних медијских сервиса. Ови медији имају обавезу да о појавама, догађајима и личностима извештавају правовремено и непристрасно, да омогуће изражавање свих ставова и мишљења која су заступљена у заједници, да у духу толеранције, подстичу расправу о свим темама од интереса за јавност, да производе разноврсне програмске садржаје и теже највишем нивоу квалитета услуга.

Члан 11. Закона садржи правила која се односе на права издавача, и њиме се потврђује да су сви дужни да ова права поштују, као и да се гарантује право издавања медија свим физичким и правним лицима, домаћим и страним, у складу са законом.

У оквиру основних одредаба Закона гарантују се и посебна права, појединим категоријама лица, у области јавног информисања. Тако се у члану 12. предвиђа, да у циљу остваривања права на информисање лица са инвалидитетом, Република, аутономна покрајина и јединице локалне самоуправе предузимају мере којима се омогућава да особе са инвалидитетом несметано примају информације намењене јавности, у примереном облику и применом одговарајуће технологије. Предвиђено је предузимање мера да информативни, образовни, културни и забавни садржаји буду приступачни особама са инвалидитетом. Република, аутономна покрајина и јединице локалне самоуправе, такође, обезбеђују део средстава или других услова за рад медија који објављују информације на знаковном језику или Брајевом писму. У члану 13. Закон предвиђа да Република, аутономна покрајина и јединице локалне самоуправе, такође, обезбеђују део средстава, путем суфинансирања, или других услова за рад медија који објављују информације на језицима националних мањина, а све у циљу информисања на матерњем језику и неговању сопствене културе и идентитета. Предвиђено је да Република Србија, односно аутономна покрајина обезбеђују из буџета део средстава за издавање новина на језицима националних мањина као и да ће критеријуме за доделу средстава, начин расподеле и утврђивање износа уредити Влада посебним актом.

Најзад, у члану 14. Закона, прописују се правила тумачења и примене законских норми. На првом месту, принципијелно се забрањује тумачење и примена законских норми на начин који би довео до укидања слободе јавног информисања или до њеног ограничења у мери која је већа од прописане. На другом месту, примена и тумачење Закона врши се у складу са општеприхваћеним правилима међународног права, важећим међународним стандардима људских и мањинских права, као и пракси међународних институција које надзиру њихово спровођење (Европског суда за људска права итд.).

II. ЈАВНИ ИНТЕРЕС У ЈАВНОМ ИНФОРМИСАЊУ (чл. 15–16)

Законом је утврђен јавни интерес у области јавног информисања. Јавни интерес у овој области представља остваривање права јавности да буде информисана, и он се остварује путем медија. Слободан развој независних, професионалних медија и медијског система треба да омогући најшире задовољавање потребе грађана Републике Србије, без дискриминације, за информацијама и садржајима из свих области живота: политике, привреде, културе, уметности, образовања, екологије, спорта, разоноде и др. У јавном интересу је да се обезбеде разноврсни и квалитетни медијски садржаји за све појединце и друштвене групе: професионалне, старосне, образовне, као и све мањинске групе: националне, религијске, језичке, односно групе са посебним потребама и др.

У члану 15. Закона таксативно је набројано шта се сматра јавним интересом у области јавног информисања. Такође, овим чланом је предвиђено да се Република Србија, аутономна покрајина и јединице локалне самоуправе старају о остваривању јавног интереса.

Чланом 16. предвиђено је да Република Србија остварује јавни интерес у области јавног информисања искључиво:

- 1) формирањем јавних сервиса на републичком и покрајинском нивоу, у складу са законом;
- 2) формирањем установе ради остваривања права на јавно информисање становништва на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија;
- 3) омогућавањем националним саветима националних мањина да оснивају установе, привредна друштва, односно фондације ради остваривања права на информисање на језику националне мањине, у складу са законом;

- 4) суфинансирањем пројеката у области јавног информисања ради остваривања јавног интереса;
- 5) стварањем подстицајног окружења за рад медија цивилног сектора;
- 6) стварањем подстицајног окружења за рад медија за извештавање о локалним и регионалним темама;
- 7) стварањем подстицајног окружења за рад вишејезичних медија;
- 8) изработом националне стратегије развоја медијске, информационе и дигиталне писмености и стварање координисане националне мреже за медијску, информациону и дигиталну писменост.

У оквиру овог члана дефинисано је да појам подстицајно окружење подразумева стварање и одржавање политичког, економског и друштвеног окружења које медијима треба да обезбеде слободан рад, без притиска.

Како би се спречио било какав недозвољени утицај на медије чије су издаваче основали национални савети националних мањина, односно Република, овом законском одредбом утврђено да се актом о оснивању установе, привредног друштва, односно фондације, која је оснивач медија, посебно уређују начин избора и именовања органа управљања установом, привредним друштвом, односно фондацијом и начин избора и именовања главног уредника и директора, односно управитеља, установе, привредног друштва, односно фондације. Такође је предвиђено да две трећине чланова управног одбора установе, привредног друштва, односно фондације, чине независни чланови. Овом одредбом дато је и ближе одређење „независних чланова”, као и да се приликом именовања чланова органа управљања привредног друштва, односно фондације мора водити рачуна о уравнотеженој заступљености полова.

Чланом 17. Закона је ближе уређен рад издавача медија чији су оснивачи национални савети националних мањина. То уређења рада се односи на: начела рада медија чији су издавачи основани од стране националних савета националних мањина; гарантовање њихове уређивачке политике; начин остваривања професионалних и етичких стандарда у раду тих медија; услове које морају испуњавати чланови органа управљања као и законски заступник издавача; обавезу прибављања мишљења редакције о кандидату приликом избора главног уредника медија као и обавезу објављивања финансијског извештаја и извештаја о спровођењу интерног етичког кодекса.

III. СУФИНАНСИРАЊЕ ПРОЈЕКТА У ОБЛАСТИ ЈАВНОГ ИНФОРМИСАЊА РАДИ ОСТВАРИВАЊА ЈАВНОГ ИНТЕРЕСА (чл. 18–34)

Кроз ово поглавље Закона, утврђен је законски оквир за пројектно суфинансирање у области јавног информисања. Пројектно суфинансирање је један од основних начина на који се Република, аутономна покрајина и јединице локалне самоуправе старају о остваривању јавног интереса у области јавног информисања. Оно укључује и прелазак са директног буџетског финансирања појединих медија, на систем пројектног, конкурсног суфинансирања, за све медије, односно издаваче медија који су уписани у регистар медија, затим правна лица, односно предузетнике који су регистровани за производњу медијских садржаја, као и друга правна лица односно предузетнике. Пројектно суфинансирање, којим се обезбеђује остваривање јавног интереса у области јавног информисања, „отворено” је, не само за осниваче регистрованих медија, већ и за све друге поменуте субјекте, што је логично решење с обзиром да остваривању јавног интереса у области јавног информисања, у нпр.

производњи медијског садржаја, значајно могу да допринесу и независне продукције, удружења грађана као и други субјекти који нису оснивачи медија.

У предложеним одредбама, предвиђено је да се у буџетима Републике, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе обезбеђује део средстава за остваривање јавног интереса у области јавног информисања и да се та средства распоређују расписивањем јавних конкурса и појединачним давањима, на основу примене принципа недискриминације и применом прописа о додели државне помоћи и заштити конкуренције (члан 18. став 1.). Ради обезбеђивања остваривања јавног интереса у пуном обиму предвиђено је да се средства, која се додељују за ову намену, преносе на посебне наменске рачуне код Управе за трезор и да не подлежу принудној наплати у поступку извршења у складу са прописима којима се уређује извршење и обезбеђење (члан 18. став 2.). Органи јавне власти приликом одлучивања укупног износа средстава која се додељују, као и минималног и максималног износа који се расподељује на сваком расписаном конкурсном полази од стварних трошкова производње медијских садржаја за које се ти конкурси расписују (члан 18. став 3.).

Средства намењена за појединачна давања ограничена су на 5% од укупно одређених средстава за остваривање јавног интереса у области јавног информисања путем јавних конкурса (члан 18. став 5.). Ова средства, могу се распоредити одлуком руководиоца органа јавне власти, која се доноси без спровођења јавног конкурса.

У наставку овог поглавља, детаљно је утврђена процедура односно поступак доделе средстава у поступку пројектног суфинансирања. Поступак започиње расписивањем конкурса од стране министарства надлежног за послове јавног информисања, односно органа јавне власти надлежног за послове јавног информисања аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе. Конкурси се расписују и средства се додељују за реализацију пројекта до краја године у којој је конкурс расписан, а рок за реализацију пројекта може бити продужен, одлуком органа који је расписао конкурс, само у случају наступања оправданих околности. Предвиђено је да се конкурси расписују до 31. јануара текуће године за ту календарску годину као и рок у ком се мора поново расписати конкурс у случају да је конкурсни поступак обустављен. Законом је утврђена садржина конкурса, ко има право учешћа на конкурс, услови за учешће на конкурс, критеријуми за оцену пројекта, именовање чланова конкурсне комисије, доношење одлука о расподели средстава, обавеза извештавања о спроведеним активностима, анализа о потребним медијским садржајима и др.

Законом је предвиђено да је решење о расподели средстава коначно и да се против њега може покренути управни спор, што значи да је другостепени орган управни суд. С обзиром да се поступак води по закону који регулише општи управни поступак, управни суд је најстручнији орган да решава у другом степену. (члан 26. став 7.).

Министар надлежан за послове јавног информисања уређује суфинансирање пројекта за остваривање јавног интереса у области јавног информисања.

Ради обједињавања свих релевантних информација и унапређења транспарентности процеса пројектног суфинансирања предвиђено је успостављање Јединственог информационог система за спровођење и праћење суфинансирања пројекта у области јавног информисања којим ће се омогућити упис и прибављање, обрада и достављање података, односно припрема, израда и подношење докумената у електронском облику. Поступак пројектног суфинансирања ће се спроводити искључиво путем наведеног система након његовог успостављања. Сва питања која се односе на Јединствени информациони систем су уређена члановима 31-34. Министар надлежан за послове информисања ближе уређује услове и начин успостављања Јединственог информационог система, упис, обраду, вођење, ажурирање и доступност података и

докумената у електронском облику као и друга питања од техничког значаја за његово вођење.

IV. МЕДИЈИ И ПРОИЗВОЂАЧИ МЕДИЈСКОГ САДРЖАЈА (чл. 35–41)

У овом поглављу дефинисан је појам „медиј”. Израз „медиј” у савременом свету постао је временом глобални појам, препознатљив у свим деловима света без обзира на говорно подручје, а већ више деценија је одомаћен и фактички и правно прихваћен (нпр. Устав Републике Србије у члану 50. - Слобода медија) у свакодневној, па и службеној употреби у Републици Србији (Устав Републике Србије у члану 50. - Слобода медија). У смислу овог закона, медиј је средство јавног обавештавања које речима, сликом односно звуком преноси уреднички обликоване информације, идеје и мишљења и друге садржаје намењене јавној дистрибуцији и неодређеном броју корисника. Под медијем се у смислу овог закона нарочито подразумевају дневне и периодичне новине, сервис новинских агенција, радио програм и телевизијски програм и електронска издање тих медија, као и самостално електронско издање, под којима се подразумевају уређивачки обликоване интернет странице, а који су регистровани у Регистру медија, у складу са овим законом. Медиј нема својство правног лица.

Чланом 36. је предвиђено да су медији цивилног сектора средства јавног информисања која своје услуге пружају у јавном интересу, ради задовољавања специфичних интереса појединих друштвених група и организација грађана, да издавач медија цивилног сектора не може бити правно лице које је основано ради стицања добити као и да медијски садржај које производи медиј цивилног сектора мора бити у вези са облашћу деловања издавача медија цивилног сектора.

У овом поглављу, извршена је и негативна енумерација, тачније утврђен је детаљан списак шта није „медиј” (књига, филм, носач аудио и аудио-визуелног садржаја, научни и стручни часопис, интернет претраживачи и агрегатори и др). На овај начин, прецизним дефинисањем појма „медиј” као и шта овај појам не обухвата, спречава се потенцијална могућност да се у пракси појаве његова различита тумачења (члан 37.).

Законским текстом је такође ближе појашњено да се сваке новине са посебним називом сматрају једним медијем, а такође и сва издања једних новина, која излазе под истим називом, сматрају се једним медијем. Сваки појединачни радио или телевизијски програм сматра се једним медијем, без обзира на начин дистрибуције. Сваки сервис новинске агенције који се посебно дистрибуира сматра се једним медијем. Самостално електронско издање сматра се једним медијем (члан 38.).

У истом поглављу прецизиран је и потврђен слободан приступ медијском тржишту, тако што је предвиђено да издавач медија може бити свако физичко и правно лице. Физичка и правна лица издавачи медија морају бити регистровани код надлежног органа Републике Србије, за обављање делатности. Правно лице, издавач медија, може основати свако домаће или страном правно или физичко лице, у складу са законом. Такође је предвиђено и ко не може основати правно лице које је издавач медија (члан 39. став 4.).

Право на издавање медија се може пренети (законска одредба изричито прецизира да је ово право у правном промету). Промена издавача уписује се у Регистар медија, а према трећим лицима делује од дана уписа те промене. Правни посао промене издавача се закључује у писаној форми, а промена издавача електронског медија се уређује законом који уређује област електронских медија (члан 40.).

Дефинисан је појам произвођача медијског садржаја на начин да је то правно или физичко лице које у виду делатности производи садржаје намењене објављивању у

медијима, а није издавач медија. Такође је предвиђено ко не може основати произвођача медијског садржаја (члан 41.).

V. ИМПРЕСУМ, СКРАЋЕНИ ИМПРЕСУМ И ИДЕНТИФИКАЦИЈА (чл. 42–44)

Овим одредбама је, као једна од битних обавеза у односу на сваки медиј, прописана обавеза објављивања импресума и скраћеног импресума медија, односно основних података на основу којих се медиј идентификује. За радио и телевизијске програме, утврђена је и обавеза идентификације која садржи карактеристичну ознаку аудио-визуелне медијске услуге, односно телевизијског програма, док за радио програм садржи назив радио програма и радио фреквенцију на којој се програм емитује. У овом одељку, посебно је разрађен садржај импресума новина, пружалаца аудио-визуелних медијских услуга и новинских агенција, затим садржај скраћеног импресума и идентификације и начин објављивања импресума, скраћеног импресума и идентификације у новинама, телевизијском и радио програму, самосталним електронским издањима као и импресума новинске агенције.

VI. ЈАВНОСТ ПОДАТАКА О МЕДИЈИМА, РЕГИСТАР МЕДИЈА И ЕВИДЕНЦИЈА ПРОИЗВОЂАЧА МЕДИЈСКИХ САДРЖАЈА (чл. 45–52)

Законом је поред постојећег Регистра медија установљена и Евиденција произвођача медијских садржаја. Регистар медија и Евиденцију води Агенција за привредне регистре. Циљ вођења регистра и евиденције је обезбеђивање да сви подаци везани за медије и произвођаче медијских садржаја буду јавни како би грађани могли формирати сопствено мишљење о веродостојности и поузданости информација, идеја и мишљења објављених у медијима, ради сагледавања могућег утицаја медија на јавно мњење као и ради заштите медијског плурализма.

Свако има право увида у податке који се воде у Регистру медија, у складу са законом којим се регулише рад Агенције за привредне регистре.

У овом поглављу су такође прецизно прописани подаци који су предмет регистрације, односно евиденције, поступак, надлежност и рок за регистрацију, односно евиденцију, објављивање и достављање података, као и последице неуписивања и брисања из регистра.

Значајно је истаћи да се, у циљу заштите медијског плурализма и обезбеђивања транспарентности власничке структуре медија, као и ради увида у добијена новчана средства, из јавних прихода, у регистар, односно евиденцију обавезно уписује: документ који садржи податке о правним и физичким лицима која непосредно или посредно имају више од 5% удела у оснивачком капиталу издавача, односно произвођачу медијског садржаја, податке о њиховим повезаним лицима у смислу закона којим се уређује правни положај привредних друштава и податке о другим издавачима у којима та лица имају више од 5% удела у оснивачком капиталу; подаци о износу новчаних средстава додељених медију на име државне помоћи, односно помоћи мале вредности, у складу са одредбама овог закона; као и подаци о износу новчаних средстава добијених од органа јавне власти под којима се подразумевају државни органи, органи територијалне аутономије, органи локалне самоуправе, као и правна лица које оснива или финансира у целини, односно у претежном делу Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе, или од привредног друштва у коме значајно учешће у

основном капиталу, у смислу закона којим се уређује правни положај привредних друштава, има орган јавне власти, по другим основима, укључујући донације, поклоне, спонзорства, услуге истраживања тржишта и економског истраживања, услуге испитивања јавног мњења, услуге кампање, оглашавања и маркетинга, услуге промовисања, услуге од медија по основу примене прописа из области јавних набавки, као и друге услуге које пружа медиј, динарска противвредност бесплатне услуге закупа коју орган јавне власти пружа издавачу медија, обрачуната у складу са пореским прописима, јавно оглашавање и јавно обавештавање, као и сва друга давања средстава издавачима медија од стране ових лица.

Предвиђено је ко је подносилац пријаве за регистрацију, односно евиденцију података као и рокови у којима се одређени подаци региструју.

Министарство задужено за послове информисања доноси подзаконски акт којим се ближе прописује документација која се прилаже у поступку регистрације и евидентирања.

VII. ЗАШТИТА МЕДИЈСКОГ ПЛУРАЛИЗМА **(чл. 53–55)**

Законом су утврђени случајеви када није дозвољено обједињавање оснивачких, односно управљачких права у два или више издавача медија, из разлога што би такво обједињавање могло довести до јачања претежног утицаја у области јавног информисања које би значајно ограничило медијски плурализам и разноврсност медијске понуде, као и разноликост медијских садржаја.

Недозвољено обједињавање ће постојати у случају обједињавања оснивачких, односно управљачких права у две или више издавача дневних новина које објављују информације из свих области друштвеног живота, чији тираж прелази 50% од укупно продатог или на други начин реализованог тиража дневних новина на подручју Републике Србије на годишњем нивоу, у календарској години која претходи обједињавању. (члан 53. став 1. алинеја 1)

Недозвољено обједињавање ће постојати у случају обједињавања оснивачких, односно управљачких права у два или више издавача штампаних медија који објављују информације из свих области друштвеног живота, без обзира на динамику објављивања, чији укупан годишњи тираж прелази 50% продатог или на други начин реализованог тиража одговарајућих штампаних медија на релевантном националном, регионалном или локалном тржишту у календарској години која претходи обједињавању.

Недозвољено обједињавање ће постојати у случају обједињавања оснивачких односно управљачких права у два или више издавача који пружају аудио, односно аудио-визуелне медијске услуге, чији збирни удео у слушаности, односно гледаности прелази 35% од укупне слушаности, односно гледаности у зони покривања, односно на релевантном националном, регионалном или локалном тржишту у календарској години која претходи обједињавању. (члан 53. став 1. алинеја 3)

Предвиђено је да се под релевантним тржиштем у смислу овог закона сматра територија на којој издавачи издају штампане медије који објављују информације из свих области друштвеног живота, или пружају аудио, односно аудио-визуелне медијске услуге, и на којој постоје исти или слични услови конкуренције, а који се битно разликују од услова конкуренције на суседним територијама, као и да се приликом утврђивања релевантног тржишта узимају у обзир критеријуми за одређивање релевантног географског тржишта прописани у складу са законом којим се регулише заштита конкуренције.

Ради спречавања недозвољеног обједињавања закон, такође, експлицитно забрањује стицање учешћа од преко 50% у оснивачком капиталу између издавача дневних новина, које објављују информације из свих области друштвеног живота, са просечним дневним реализованим тиражом већим од 50.000 примерака на годишњем нивоу, и издавача који пружа аудио и аудио-визуелне медијске услуге (члан 54. став 1.). Такође није дозвољено стицање учешћа преко 50% у оснивачком капиталу између издавача штампаних медија који објављују информације из свих области друштвеног живота, без обзира на динамику објављивања, и издавача који пружа аудио и аудио-визуелне медијске услуге на истом релевантном тржишту ужем од националног. (члан 54. став 2.)

Закон регулише да је лице које се, поред делатности издавача медија, бави и дистрибуцијом медијских садржаја, дужно да делатност издавача медија обавља преко повезаног правног лица. Законом је прецизно дата дефиниција повезаног лица.

Постојање угрожавања медијског плурализма, за штампане медије, утврђује министарство надлежно за послове информисања док постојање угрожавања медијског плурализма, за штампане и електронске медије и само за електронске медије утврђује регулаторно тело надлежно за електронске медије, у складу са законом којим се уређује област електронских медија.

Прописан је и поступак који се спроводи у случају кад је утврђено постојање угрожавања медијског плурализма као и последице непоступања по издатом упозорењу.

VIII. ПРАВО НОВИНАРА НА РАДУ И ПОВОДОМ РАДА, УРЕДНИЦИ, ПРОФЕСИОНАЛНА УДРУЖЕЊА НОВИНАРА И ПРЕДСТАВНИЦИ НОВИНАРСКИХ УДРУЖЕЊА (чл. 56–67)

Законом се пружа радноправна заштита новинару, у складу са прописима из области радног права, а којом се појачава основ за заштиту професионалног новинарског интегритета од злоупотреба закона и шиканирања у циљу спречавања слободе јавног информисања.

Заштићено је и право новинара на објављивање тврдњи и изношење ставова и мишљења, његово право на изношење ставова, односно мишљења ван медија као лични став, право да одбије извршење налога којим би се кршила правна правила и етика новинарске професије, као и право на аутентичност прилога које подразумева да се новинаров прилог чији је смисао измењен у уређивачком поступку не сме објавити под именом новинара без његовог пристанка. (чл. 56. и 57.)

Закон такође садржи и одредбу о новинарској тајни којом се гарантује новинару да не мора открити податке који се односе на извор информације, осим ако се ти подаци односе на кривично дело, односно учиниоца кривичног дела, за које је законом запрећена казна затвора од најмање пет година, и ако се подаци не могу прибавити на други начин. (члан 58.)

Обавеза послодавца да за све запослене у медију утврди распоред радног времена и да писану одлуку о распореду радног времена доставља запосленима 48 часова раније. Распоред радног времена се може изменити најкасније у току радног дана, за наредни радни дан уколико наступе околности које се нису могле предвидети, отклонити или избећи и да се писана одлука мора израдити у року од 24 часа. (члан 59. и 60.)

Предвиђена је могућност увођења приправности за рад која не може трајати дуже од четири часа дневно, односно 12 часова недељно. Накнада за сваки сат који се проведе у режиму приправности за рад износи 15% вредности радног сата основне зараде

запосленог, а постоји и могућност да се утврди и виши износ општим актом послодавца, колективним уговором или уговором о раду. (члан 61.)

Запослени има право да не одговара на комуникацију послодавца у току недељног и годишњег одмора, без обзира на који начин је она извршена и за то му се не може изрећи дисциплинска мера, нити може трпети неке друге штетне последице. (члан 62.)

Кад је у питању примена одредби колективног уговора код послодавца предвиђено је да се примењује на све запослене код тог послодавца. Након закључења колективног уговора у делатности јавног информисања он се примењује на све запослене који су ангажовани код послодаваца који су чланови удружења послодаваца – учесника колективног уговора а односе се и на послодавце који накнадно приступе удружењу послодаваца које је учесник колективног уговора као и на удружења послодаваца која накнадно приступе колективном уговору. (члан 63.)

Законом је утврђено да медиј мора имати главног уредника и да је он истовремено и одговорни уредник медија, као и да главни уредник може бити само лице које има пребивалиште на подручју Републике Србије и које не ужива имунитет од одговорности. Ово је учињено како би се избегла могућност избегавања одговорности од стране главног уредника медија. Поред тога, медиј може имати уреднике и за поједино издање, рубрику, односно програмску шему. (члан 64.)

У овом одељку гарантује се слобода оснивања новинарских удружења, која у новим условима треба да имају посебну улогу и одговорност, пре свега када се ради о доношењу и примени професионалних кодекса. Такође, новинарска удружења имају и правни интерес за мешање у радном спору у коме учествује члан тог удружења, ако се он томе не противи. (чл. 65. и 66.)

На крају овог одељка, уређен је положај представника иностраних медија и дописништава. Закон предвиђа да они имају иста права и обавезе као и домаћи уредници, новинари и остали сарадници. Представници иностраних медија, ради лакшег обављања новинарског посла, могу да се упишу у евиденцију иностраних представника и дописништава, која се води у министарству надлежном за послове информисања, на основу чега им се издаје одговарајућа легитимација. Страно дописништво, као организовано представништво страног медија, стиче својство правног лица уписом у ову евиденцију. Министарство надлежно за послове информисања ближе уређује начин и поступак вођења и уписа у евиденцију и издавања легитимација. (члан 67.)

IX. ДИСТРИБУЦИЈА МЕДИЈА И МЕДИЈСКИХ САДРЖАЈА (чл. 68–79)

Ово поглавље садржи одредбе које се односе на дистрибуцију медија и медијских садржаја и представља разраду одредбе Устава Републике Србије која се односи на слободу медија, којом је предвиђено да у Републици Србији нема цензуре, те да надлежни суд може спречити ширење информација и идеја путем средстава јавног обавештавања у прецизно одређеним, Уставом утврђеним случајевима, и само ако је то неопходно у демократском друштву.

Ради поштовања законске обавезе објављивања импресума од стране медија, најпре је, кроз посебну законску одредбу, регулисано да дистрибутер има право да одбије да дистрибуира медиј без импресума. У случају да дође до спора поводом информације објављене у медију, који је дистрибутер прихватио да дистрибуира без импресума, одговорност сноси и дистрибутер. (члан 69.)

Законом је регулисан институт забране одбијања дистрибуције. Да би се спречила могућност злоупотребе дистрибуције медија од стране лица које се бави дистрибуцијом медија, предложено је да дистрибутер не сме примењивати неједнаке услове дистрибуције у односу на различите учеснике на медијском тржишту, као и да не сме на други начин значајно ограничавати, нарушавати или спречавати конкуренцију на релевантном медијском тржишту, на територији Републике Србије, сходно одредбама закона којим се регулише заштита конкуренције. Издавач медија, чија је дистрибуција обустављена, у целости или у значајном делу, има право да пред надлежним судом захтева накнаду штете коју је услед тога претрпео. (члан 70.)

Полазећи од Устава Републике Србије и од поменутих ставова Европског суда за људска права, Законом је предвиђено да може доћи до забране дистрибуције информација или другог медијског садржаја. На предлог вишег јавног тужиоца, надлежни виши суд може забранити дистрибуцију информације или другог медијског садржаја (у даљем тексту: информација) ако је то неопходно у демократском друштву и ако се у информацији позива на: (1) акт непосредног насилног рушења уставног поретка; (2) акт непосредног насиља према лицу или групи на основу расе, националности, вероисповести, сексуалне опредељености, инвалидитета или другог личног својства, а од објављивања информације непосредно прети озбиљна и непоправљива последица чије се наступање не може спречити на други начин. (члан 71.)

Предлог за забрану дистрибуције информације (даље: предлог за забрану) подноси надлежни јавни тужилац. Предлогом за забрану може се захтевати да се забрани дистрибуција претходно поменутих информација, одузму примерци новина који садрже те информације ако се сврха забране може постићи само на тај начин, односно да се забрани ширење такве информације путем другог медија. (члан 72.)

На предлог надлежног јавног тужиоца, надлежни суд може донети решење о привременој забрани дистрибуције информације до правноснажне одлуке о забрани. По овом предлогу суд одлучује у року од 6 сати од његовог подношења. Надлежни суд дужан је да решење о привременој забрани одмах достави издавачу, главном уреднику, као и дистрибутеру или штампарији. Надлежни суд налаже надлежном органу, министарству које се бави унутрашњим пословима, да онемогући дистрибуцију информације на основу поменутог решења. (члан 73.)

Претрес по предлогу за забрану мора се одржати у року од 24 часа од тренутка пријема предлога, а претрес се може одржати и без присуства уредно позваних странака, на шта се странке у позиву на претрес изричито упозоравају. (члан 74.)

Решење по предлогу за забрану суд доноси одмах по завршеном претресу, а председник већа објављује га без одлагања. Ако се предлог за забрану одбија, у одлуци којом се одбија предлог за забрану, ставља се ван снаге мера онемогућавања привремене дистрибуције информација. (члан 76.). Ако суд одбије предлог за забрану, издавач има право на накнаду штете која је проузрокована неоснованом привременом забраном. (члан 77.)

Предложеним одредбама прецизно су утврђена и друга питања у вези вођења овог поступка укључујући и право на жалбу против решења првостепеног суда. Поменута решења кореспондирају са чланом 10. Европске Конвенције о заштити људских права и основних слобода, чланом 11. Повеље европске уније о основним правима и поменутом праксом Европског суда за људска права.

X. ПРИВРЕМЕНО ЧУВАЊЕ МЕДИЈСКОГ ЗАПИСА И ПРАВО УВИДА (чл. 80–84)

У овом поглављу, утврђена је обавеза привременог чувања записа медија од стране издавача, као и рокови чувања различитих врста записа, који су усклађени са роковима за евентуално обраћање суду ради заштите права онога на кога се објављена информација односи.

Утврђена је и обавеза издавача да стави на увид и достави чувани запис медија на захтев суда, органа унутрашњих послова или другог заинтересованог лица. Одређени су и рок, процедура стављања на увид и достављања, трошкови израде копије записа, као и забрана злоупотребе права на увид у запис медија.

XI. ПОСЕБНА ПРАВА И ОБАВЕЗЕ У ЈАВНОМ ИНФОРМИСАЊУ (чл. 85–90)

Законом су уређена посебна питања из области јавног информисања и то: претпоставка невиности; објављивање информација у вези са кривичним поступком; забрана говора мржње, заштита малолетника и забрана јавног излагања порнографији.

Одредба која се тиче претпоставке невиности односи се на забрану да се у медију неко означи учиниоцем кажњивог дела, односно огласи кривим или одговорним пре правноснажности одлуке суда или другог надлежног органа. (члан 85.)

Одредба којом се регулише објављивање информација у вези са кривичним поступком, представља новину у оквиру ове главе. Република Србија овим одредбама усаглашава свој Закон о јавном информисању и медијима са међународним стандардима, и праксом Европског суда за људска права. Посебно је истакнуто да се информације везане за кривични поступак који је у току могу објавити тек након што су изнете на главном претресу, или ако су прибављене или ако су могле бити добијене од органа јавне власти на основу закона којим се уређује приступ информацијама од јавног значаја. Овом одредбом обезбеђује се поштовање претпоставке невиности и право окривљеног на фер суђење. (члан 86.)

Одредбом којом се регулише забрана „говора мржње”, прецизно је дефинисано шта се сматра „говором мржње” (односно у ком случају не постоји одговорност за објављену информацију). (чл. 87. и 88.)

Одредба о заштити малолетника, за циљ има заштиту слободног развоја личности малолетника, и у складу са тим је предвиђено да медији морају посебно водити рачуна да њихов садржај и начин дистрибуције не нашкоди моралном, интелектуалном, емотивном или социјалном развоју малолетника. (члан 89.)

Одредбом о забрани јавног излагања порнографије, спречава се могућност да штампани медиј са порнографским садржајем буде доступан малолетницима. Истом предложеном законском одредбом, детаљно је уређено да штампани медиј са порнографским садржајем на насловној и последњој страни не сме да садржи порнографију, те да мора имати видно упозорење да садржи порнографију, као и упозорење да није намењен малолетницима. На порнографске аудио и аудио-визуелне медијске садржаје, као и на садржаје који се дистрибуирају путем интернета, предвиђено је да се примењују одредбе посебног закона којим се уређује област електронских медија. (члан 90.)

XII. ИНФОРМАЦИЈЕ О ЛИЧНОСТИ (чл. 91–94)

Законом је уређен начин заштите права личности, гарантованог Уставом. То значи да је слобода информисања ограничена само у мери у којој је то неопходно да би се остварила заштита личних права појединаца.

Полазећи од наведених опредељења, Законом се уређује заштита достојанства личности лица на које се односи информација. Закон предвиђа да није дозвољено објављивање информација којима се врши повреда части, угледа или пијетета, односно којима се лице приказује у лажном светлу, уколико интерес за објављивањем информацијама не претеже над интересом заштите достојанства и права на аутентичност. (члан 91.)

Уређено је објављивање информација из приватног живота и личних записа. У оквиру ових одредби одређена су правила која се односе на услове када је допуштено објављивање информација из приватног живота и личних записа. (чл. 92. и 93.)

Предвиђени су случајеви када није потребан пристанак за објављивање информације из приватног живота, ако у конкретном случају интерес јавности да се упозна са информацијом, односно записом, претеже у односу на интерес да се спречи њено објављивање. (члан 94.)

XIII. ОДГОВОР НА ИНФОРМАЦИЈУ И ИСПРАВКА ИНФОРМАЦИЈЕ (чл. 95–112)

У овом поглављу Закона, утврђена су правила која се односе на право на одговор и право на исправку информације. Реч је о механизмима за отклањање последица, објављивања неистинитих, непотпуних или нетачно пренетих информација, према лицу чије је право односно правни интерес повређен објављивањем информације.

Законом је детаљно регулисано Уставом утврђено право на одговор и право на исправку информације. Док са једне стране, одговор представља правни механизам који гарантује право лицу које је погођено објављивањем информације да на ту информацију јавно реагује тако што ће изнети своје чињеничне тврдње, право на исправку гарантује појединцу да може да захтева од суда мериторно утврђивање да је објављена информација неистинита, непотпуна или нетачно пренета, као и да може да захтева да суд главном уреднику нареди, да без накнаде, објави исправку те информације као неистините, непотпуне или нетачно пренете. У складу са овом основном разликом између ових механизма заштите, у законском тексту су за њих одређени и посебни правни режими који се односе на услове, као и поступак и рокове за објављивање одговора односно исправке.

Нарочито треба истаћи, да је у овом поглављу детаљно разрађено и начело једнаке делотворности информације и одговора, односно исправке, утврђена забрана преиначења и коментарисања одговора и исправке, а такође су и таксативно набројани разлози за необјављивање одговора.

XIV. ДРУГИ ОБЛИЦИ СУДСКЕ ЗАШТИТЕ (чл. 113–118)

Закон садржи и посебно поглавље који се односе на друге облике судске заштите. У случају повреде претпоставке невиности, забране говора мржње, права и интереса малолетника, забране јавног излагања порнографског садржаја, права на достојанство личности, права на аутентичност, односно права на приватност, лице чије је право повређено може тужбом против главног уредника медија захтевати: (1) утврђивање да је објављивањем информације, односно записа повређено право, односно интерес, (2) пропуштање објављивања као и забрану поновног објављивања информације односно записа и (3) предају записа, уклањање или уништење објављеног записа (брисање видео

записа, брисање аудио записа, уништење негатива, одстрањење из публикације и слично). Активна легитимација за подношење ове тужбе, припада и правном лицу чија делатност има за циљ заштиту људских права у случају повреде забрана говора мржње и права и интереса малолетника.

XV. ИНФОРМАЦИЈЕ О ИСХОДУ КРИВИЧНОГ ПОСТУПКА (чл. 119-123)

Закон уређује и право на објављивање информације о исходу кривичног поступка, односно могућност правне заштите интереса лица о коме је раније била објављена информација да је против њега покренут кривични поступак, да након окончања поступка захтева од главног уредника медија у коме је информација била првобитно објављена да објави информацију о правноснажном обустављању поступка, одбијању оптужбе или ослобађању од оптужбе. Захтев се подноси главном уреднику најкасније 30 дана од дана правноснажног окончања кривичног поступка, а информација чије се објављивање тражи може да садржи само чињенице које се односе на правноснажно окончање поступка, а не и мишљење и коментар поводом првобитне информације. У наставку овог поглавља утврђен је и рок за објављивање информације и таксативно су набројани разлози услед којих главни уредник није дужан да објави информацију (односно део информације).

XVI. НАКНАДА ШТЕТЕ (чл. 124–130)

Закон предвиђа правила о накнади материјалне и нематеријалне штете лицу на које се односи информација чије је објављивање забрањено, независно од других средстава правне заштите која му стоје на располагању, у складу са одредбама овог закона. Право на накнаду штете има и лице којем није објављен одговор, исправка или друга информација чије је објављивање наложено одлуком надлежног суда, а које због необјављивања трпи штету. Новинар, односно главни уредник одговара за штету, ако се докаже да је штета настала његовом кривицом, а издавач одговара без обзира на кривицу. Новинар, главни уредник и издавач медија солидарно одговарају за штету која је наступила објављивањем наведених информација. Законом су предвиђени и случајеви када новинар, главни уредник и издавач медија не одговарају за штету (нпр. у случају да је информација објављена у емисији која се емитује уживо или је информација верно пренета са јавног скупа, а новинар је поступао са дужном новинарском пажњом). Такође, Законом је предвиђено да за штету проузроковану објављивањем неистините или непотпуне информације која потиче од органа јавне власти одговара Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе чији је то орган, без обзира на кривицу. У складу са упоредним искуством као и праксом Европског суда за људска права, Законом су утврђени и критеријуми које суд посебно цени приликом одлучивања о висини накнаде штете, као што су: (1) да ли је тужилац покушао да умањи штету коришћењем других средстава правне заштите, у складу са одредбама овог закона; (2) да ли је тужени онемогућио тужиоцу да умањи штету објављивањем одговора, исправке или друге информације на основу одлуке надлежног суда.

XVII. ПРАВО НА ДЕО ДОБИТИ (чл. 131)

Ово поглавље Закона садржи само један члан којим се установљава још једно право лица коме је објављеном информацијом повређено лично достојанство, аутентичност, односно приватност. То је право повређеног лица да од издавача тужбом захтева део добити остварене објављивањем информације, односно записа, сразмерно томе колико је објављивање допринело остварењу добити, независно од других средстава правне заштите која том лицу стоје на располагању, у складу са одредбама овог закона.

XVIII. ОБЈАВЉИВАЊЕ ПРЕСУДЕ (чл. 132)

Још једно право у парницама по тужби, због повреде претпоставке невиности, забране говора мржње, права и интереса малолетника, забране јавног излагања порнографског садржаја, права на достојанство личности, права на аутентичност, односно права на приватност, по тужби за накнаду штете и тужби за деобу добити, је право тужиоца да захтева од суда да наложи главном уреднику да објави правноснажну пресуду без коментара и без одлагања, о свом трошку, а најкасније у другом наредном броју новина, односно, у другој наредној радио или телевизијској емисији од дана када је пресуда постала правноснажна.

XIX. ЗАЈЕДНИЧКЕ ОДРЕДБЕ ПОСТУПАКА ПРАВНЕ ЗАШТИТЕ (чл. 133–143)

У овом поглављу Закона, садржане су заједничке одредбе које се односе на судски поступак правне заштите по тужби за: објављивање одговора, исправке, повреду претпоставке невиности, забрану говора мржње, права и интереса малолетника, забрану јавног излагања порнографије, права на достојанство личности, права на аутентичност, односно права на приватност, као и накнаду штете и права на деобу добити. Њиме је утврђена хитност поступка, детаљно су уређена правила која се односе на главну расправу, доношење пресуде, пресуду, праву на жалбу, ревизију и др.

XX. НАДЗОР (чл. 144-145)

Утврђено је да надзор над спровођењем овог закона врши орган државне управе надлежан за послове јавног информисања, а на територији аутономне покрајине, покрајински орган управе надлежан за послове јавног информисања, као поверене послове.

Предвиђено је формирање инспекцијске службе као и да инспекцијски надзор над применом Закона и прописа донетих на основу њега врши министарство. На територији аутономне покрајине, инспекцијски надзор врши надлежан орган аутономне покрајине, као поверен посао.

XXI. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ (чл. 146–153)

Закон утврђује постојање привредног преступа и прекршаја за случај повреда одређених обавеза утврђених у претходним поглављима, од стране одговорног лица у органу јавне власти, дистрибутера медија и издавача као и одговорног лица у њима, главног

уредника, затим физичког лица које је издавач штампаног медија или пружалац услуга радио и/или телевизијског програма, као и одговорног лица у органу јавне власти.

Казнене одредбе имају најпре превентиван карактер (обезбеђују поштовање обавеза поменутих субјеката утврђених овим законом) али и репресивни (јер се у случају непоштовања законом утврђених обавеза, активира примена санкције - новчана казна). Новчана казна за привредне преступе и прекршаје, креће се у распону који не доводи у питање ограничење слободе јавног информисања.

XXII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ **(чл. 154–160)**

У овом, последњем, поглављу Закона, утврђене су прелазне и завршне одредбе.

У првој прелазној одредби, предвиђено је да ће се поступци започети пре ступања на снагу овог закона спровести по одредбама Закона о јавном информисању и медијима („Службени гласник РС”, бр. 83/14, 58/15 и 12/16 – аутентично тумачење). (члан 154.)

У другој прелазној одредби, предвиђен је рок у коме је издавач медија, уколико то већ није учинио, региструје податке о медију из члана 47. став 1. тач. 2) и 8), као и да ће регистратор медија избрисати из Регистра медија по службеној дужности, без доношења посебног акта о брисању уколико се то не учини у предвиђеном року. (члан 155. ст. 1. и 2.)

Произвођачи медијских садржаја су дужни да у року од шест месеци од дана успостављања Евиденције поднесу пријаву за евидентирање података који се уписују у Евиденцију произвођача медијских садржаја. (члан 155. став 3.)

Трећом прелазном одредбом предвиђено је да ће се поступци приватизације издавача медија који су започети до дана ступања на снагу овог закона, окончати у складу са прописима којима се уређују услови и поступак промене власништва јавног капитала и са одредбама овог закона. (члан 156. став 1.)

Приватизација издавача медија се врши на начин којим се купац медија обавезује да обезбеди континуитет у производњи медијских садржаја од јавног интереса у периоду од две године од дана закључивања уговора о продаји капитала. (члан 156. став 2.)

Континуитет у производњи медијских садржаја за електронске медије подразумева обавезу одржавања удела програмског времена у складу са програмском шемом која је важила у периоду од 12 месеци пре дана ступања на снагу овог закона, а за штампане медије одржавање уређивачке концепције коју је усвојио надлежни орган издавача, а која је важила у том медију у периоду од 12 месеци пре ступања на снагу овог закона. (члан 156. ст. 3. и 4.)

Испуњење уговорених обавеза контролише министарство надлежно за послове привреде. (члан 156. ст. 5. и 6.)

Предвиђено је да уколико капитал издавача медија не буде продат у року од две године од дана ступања на снагу овог закона. Поступак продаје капитала се обуставља, а капитал издавача се приватизује преносом капитала на запослене без накнаде у даљем року од шест месеци. (члан 156. став 7.)

У случају да запослени не прихвате пренос бесплатних акција медиј престаје да постоји и брише се из регистра медија по службеној дужности на основу обавештења министарства надлежног за послове привреде да запослени нису прихватили бесплатни пренос акција, а издавач медија је дужан да донесе одлуку о престанку рада медија и промени делатности. (члан 156. став 9.)

Кад је у питању закључење уговора о продаји капитала за електронске медије регулисан је поступак сарадње министарства надлежног за послове привреде и Регулаторног тела за електронске медије. (члан 157.)

Првом завршном одредбом предвиђено је да ће Влада у року од 120 дана, од дана ступања на снагу овог закона, донети подзаконски акт предвиђен чланом 13. овог закона. (члан 158. став 1.)

Министарство надлежно за послове информисања дужно је да у року од 120 дана од дана ступања на снагу овог закона донесе подзаконске акте предвиђене чл. 25, 27, 28, 30, 31, 33. и 51. овог закона. (члан 158. став 2.)

Другом завршном одредбом предвиђено је да даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о јавном информисању и медијима („Службени гласник РС”, бр. 83/14, 58/15 и 12/16 – аутентично тумачење) који је донет 2014. године. (члан 159.)

Трећом завршном одредбом, одређено је да овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, осим чл. 31.–34., члана 47. став 1. тач.11) – 14) и став 2. који почињу да се примењује од 1. јануара 2025. године. (члан 160.)

4. СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА ПРИМЕНУ ЗАКОНА

За примену овог закона средства ће бити обезбеђена у буџетима органа јавне власти које расписују конкурсе за суфинансирање пројеката у области јавног информисања и у складу са лимитима који се одређују за сваку буџетску годину.